

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
เชียงใหม่ ในการจัดบริการแนะแนว

ชื่อผู้เขียน นางพจนีย์ มนัสพรหม

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ฉวีวรรณ	สุชพันธ์ไพฑาราม	ประธานกรรมการ
อาจารย์รัตนา	หิรัญรัตน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์อุเทน	ปัญญา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ในด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม และด้านอาชีพ 2) ศึกษาความต้องการของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ในด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม และด้านอาชีพ 3) เพื่อเสนอแนวทางการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 226 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 223 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.67 ของประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีปัญหาด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม และด้านอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุดในแต่ละด้านคือ

- 1.1 ด้านการเรียน เนื้อหาวิชามากเกินไปไม่พอกับจำนวนชั่วโมงเรียน
- 1.2 ด้านส่วนตัวและสังคม ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนสวัสดิการที่เหมาะสม
ในหอพัก
- 1.3 ด้านอาชีพ เสี่ยงต่อชีวิตของผู้อื่น

2. นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีความต้องการด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอาชีพมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการสูงสุดในแต่ละด้านคือ

- 2.1 ด้านการเรียน ต้องการอุปกรณ์การเรียน การสำนึกให้เพียงพอ
- 2.2 ด้านส่วนตัวและสังคม ต้องการให้มีการปรับปรุงสวัสดิการในหอพัก
- 2.3 ด้านอาชีพ ต้องการสวัสดิการในวิชาชีพที่ดีกว่าเดิม

3. แนวทางการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

- 3.1 จัดให้มีสำนักงานและบุคลากรรับผิดชอบงานแนะแนวโดยตรง
- 3.2 ดำเนินงานแนะแนวให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษา
- 3.3 ประสานงานกับงานปกครองสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว เช่น การทำแฟ้มประวัตินักศึกษา สวัสดิการหอพัก กฎระเบียบข้อบังคับของนักศึกษา บริการด้านอาหาร บริการทุนการศึกษาตลอดจนบริการสุขภาพ
- 3.4 ประชาสัมพันธ์งานแนะแนว
- 3.5 จัดให้มีการติดตามประเมินผลการจัดบริการแนะแนว
- 3.6 ปรับปรุงงานแนะแนวให้เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา และจัดทำแผนการแนะแนว

Thesis Title : Problems and Needs of Borommarajonani College of Nursing Chiang Mai Students in Managing Guidance Services

Author : Mrs.Potchanee Manusphrom

M.Ed. : Educational Psychology and Guidance

Examining Committee :

Assoc.Prof.Chaviwan Sukapanpotharam Chairperson

Lecturer.Ratana Hiranras Member

Assoc.Prof.Uthen Panyo Member

Abstract

This thesis had as its objectives the following : 1) to identify Borommarajonani college of Nursing Chiang Mai Students' learning, occupational, private and social problems; 2) To identify their learning, occupational, private and spcial needs; and 3) To propose counselling services management/provision guidelines for the College.

Study population comprised 226 first and second year students who enrolled during the second semester of the 1996 academic year. They were asked to respond to administered questionnaires. A total of 223 copies, 98.67 % , were returned. Then, collected data were analyzed using percentage, average and standard deviation.

Findings were as follows:

1. Students' problems were rated at the medium level with the following breakdown in descending order :

1.1 Learning problems ranked highest. There were too many subject contents but few hours to cover them;

1.2 As regards private and social problems general facilities and dormitory welfare services were found lacking;

1.3 Occupationally speaking, other people's lives were constantly put in jeopardy.

2. As far as their needs in such areas were concerned, occupational ones were ranked highest while academic, private and social needs were ranked at a high level with the following breakdown :

2.1 Academically speaking, needs for sufficient instructional materials and demonstration were found to be highest;

2.2 As regards private and social needs dormitory welfare services improvement was given the highest rating ; and

2.3 Occupationally, students needed better professional welfare and benefits the most.

3. Guidelines for organizing counselling services

3.1 A certain office be established with directly responsible personnel.

3.2 Its operations, i.e., counselling services, be relevant to students' problems and needs.

3.3 It coordinate with supervision and welfare division in such counselling-related areas as keeping student portfolios, student dormitory services, student rules and regulations, food services, scholarships and health services.

3.4 Public relations work be actively launched.

3.5 Counselling services monitoring and evaluation activities be consistently conducted.

3.6 Counselling work be periodically adjusted to suit students' needs and counselling plans established.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การจัดการศึกษาหลักสูตรการพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น)	
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่.....	8
การแนะแนว.....	10
ความหมายของการแนะแนว.....	11
ความสำคัญและบทบาทของการแนะแนว.....	12
ความมุ่งหมายของการจัดบริการแนะแนว.....	16
ปรัชญาการแนะแนว.....	17
หลักการจัดบริการแนะแนว.....	18
การแนะแนวในระดับอุดมศึกษา.....	19
ประเภทการแนะแนว.....	20
บริการหลักสำคัญในการแนะแนว 5 บริการ.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากร.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การสร้างเครื่องมือ.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่	
ด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ.....	41
ความต้องการของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่	
ด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ.....	47
แนวทางในการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาล.....	52
บทที่ 5 บทสรุป.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	55
อภิปรายผลการวิจัย.....	59
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย.....	65
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม.....	71
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ใช้วิชาชีพในการตรวจสอบแบบสอบถาม..	73
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	75
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	77
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	79
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	86
ภาคผนวก ช ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	99
ประวัติผู้เขียน.....	103

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ด้านการเรียน ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่.....	41
2 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ด้านส่วนตัวและสังคม ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่.....	43
3 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ด้านอาชีพ ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่.....	45
4 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการเรียน ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่.....	47
5 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านส่วนตัว และสังคมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่.....	49
6 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านอาชีพ ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่.....	51
7 แสดงจำนวนและคำร้อยละ ของกลุ่มประชากรแยกตามสถานภาพทั่วไป.....	99

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เดิมชื่อวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ เชียงใหม่ สังกัดกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เริ่มเปิดดำเนินการรับนักศึกษารุ่นแรกในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2520 โดยการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรผดุงครรภ์อนามัยซึ่งใช้เวลาในการศึกษา 1 ปี 6 เดือน ต่อมาได้มีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน จึงได้มีการปรับปรุงรวม 3 ครั้ง คือใน พ.ศ. 2526 ปรับหลักสูตรเป็นการสาธารณสุขชุมชน (ผดุงครรภ์อนามัย) ใช้ระยะเวลาศึกษา 2 ปี ในปี พ.ศ. 2529 ปรับเป็นหลักสูตรการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ระดับต้น) ใช้ระยะเวลาในการศึกษาเป็นเวลา 2 ปี พ.ศ. 2536 ได้มีพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารราชการในบางส่วนของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ เชียงใหม่ โอนสังกัดขึ้นตรงต่อสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขและได้รับพระราชทานนามเป็น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการผลิตพยาบาล ระดับต้น ซึ่งมีความพร้อม และสมบูรณ์ทั้งกายและใจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานโดยประกอบไปด้วย ความรู้ ความสามารถ ความเป็นผู้มีสุขภาพจิตเข้มแข็งในการให้บริการพยาบาล งานพยาบาลไม่อาจกำหนดเพียงความสามารถทางวิชาชีพแต่จะต้องถึงพร้อมด้วยความแข็งแรงทางกาย เพื่อพร้อมรับภาระงานหนัก สามารถดูแลและปฏิบัติงานในเวลากลางคืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาพยาบาลตามหลักปรัชญาของพยาบาลคือ ผู้ต้องพร้อมอุทิศทั้งร่างกายแรงใจ

การจัดการเรียนการสอนของวิชาชีพพยาบาล มีความแตกต่างจากวิชาชีพอื่น ๆ เพราะวิชาชีพพยาบาล เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานบริการสุขภาพที่วิถิตมนุษย์ พยาบาลต้องพบผู้รับบริการ

ที่มีความไม่ปกติทั้งทางร่างกายและจิตใจ พยาบาลเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่กดดันทางจิตใจ เสมอ นอกจากการบริการตามคำสั่งแพทย์ในการดูแลผู้ป่วย ญาติผู้เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย ก็เป็นผู้ตั้งความคาดหวังการได้รับบริการที่ถึงผลเลิศเกินเหตุผลเสมอ ภาระงานที่สร้างความเครียดต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับตัวผู้เป็นนักศึกษาพยาบาลที่อยู่ในช่วงวัยอายุขุมแคว คือวัยรุ่น อายุประมาณ 18-25 ปี ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2521, หน้า 52) ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องวัยรุ่นว่า "เป็นช่วงที่เข้าใจว่ามีได้อยู่ในช่วงวัยที่สามารถรับผิดชอบความเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างเต็มที่ ถือว่าเป็นช่วงวิกฤตในการพัฒนาบุคคล เนื่องจากเริ่มมีเอกลักษณ์ของตนเองและกำลังจะละทิ้งภาพของตนเองจากเป็นเด็กเพื่อเข้าถึงภาพของตนเองอย่างผู้ใหญ่"

นักศึกษาที่เข้ารับการศึกษานในวิทยาลัยพยาบาล จะมาจากหลายจังหวัดและเข้าพักร่วมกันในหอพักของวิทยาลัยพยาบาลซึ่งอยู่ในความดูแลของคณาจารย์ ประกอบกับการ การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยตลอดระยะเวลา 24 ชั่วโมง นักศึกษาต้องเผชิญปัญหาซึ่งก่อให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล เกี่ยวกับการปฏิบัติงานพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ปัญหาด้านการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นักศึกษาจะต้องปรับตัว สร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ต้องพบกับปัญหาในการรักษาพยาบาลอย่างเร่งด่วน ทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลสูง

2. การทำงานร่วมกับบุคลากรหลายระดับ เช่น แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ คนงานซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล และแตกต่างกันทางเทคนิคการให้การพยาบาลทำให้นักศึกษาเกิดความสับสนในการปฏิบัติ

3. ปัญหาการอยู่ร่วมกันในหอพักของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่พบว่า วิทยาลัยมีกฎระเบียบมากเกินไปทำให้ขาดอิสระภาพ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างนักศึกษาชั้นสูงกว่า

4. การรับภาระงานเกินขีดภาวะของผู้ทำงาน ย่อมเป็นสาเหตุให้ผู้ทำงานเกิดความเครียด ความวิตกกังวลได้มาก นักศึกษาพยาบาลต้องออกภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ของชั้นปีที่ 1 ผู้ส่งงาน คือแพทย์ พยาบาลรุ่นพี่ที่ชำนาญการแล้ว ซึ่งไม่มีเวลามากพอที่จะรอทำความเข้าใจ นักศึกษาอ่อนประสบการณ์ ความแตกต่างนี้ย่อมสร้างความเครียด ความท้อแท้ใจแก่นักศึกษาพยาบาลได้มาก

ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้นักศึกษามีภาวะเครียด ความวิตกกังวล อยู่ในระดับสูง เป็นผลให้นักศึกษาเรียนช้าขึ้น ลาออก หรือพักการเรียนปรากฏอยู่ ทำให้เกิดการสูญเสียค่าทางการศึกษา หากได้รับการแนะแนวที่เหมาะสมถูกต้อง อาจช่วยลดปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ ดังเช่น ปราบณี เถกิงพล (2515, หน้า 81) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากบริการแนะแนวว่า "การแนะแนวสามารถลดจำนวนนักศึกษาที่ลาออกกลางคัน และลดจำนวนนักศึกษาที่ล้มเหลวในการเรียนได้" ปัจจุบันวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ยังไม่ชำนาญทางด้านการจัดบริการแนะแนว ประกอบกับคณาจารย์ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการให้บริการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษาที่เพียงพอ การแนะแนวจึงเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการที่จำเป็นในการช่วยจัดระบบการศึกษาวิชาชีพพยาบาลระดับต้น ในการปฏิบัติงานแนะแนวให้บรรลุถึงเป้าหมายจะต้องทราบสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการ ถ้าจัดบริการแนะแนวให้กับนักศึกษาพยาบาลโดยไม่รู้ถึงปัญหาของนักศึกษาแล้ว การจัดบริการแนะแนวก็จะประสบปัญหาและเป็นไปอย่างขาดประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลางย่อมเป็นการสื่อสารทางเดียว (one way communication) ผู้เรียนมีบทบาทน้อยหรือไม่มีบทบาทร่วมรับผิดชอบ ทำให้ขาดการประสานงานที่เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการปฏิบัติงาน การเริ่มจัดบริการแนะแนวสำหรับวิทยาลัยพยาบาล เป็นสิ่งจำเป็นต้องมีการสำรวจปัญหาและความต้องการ ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษาแนะแนว หรือเลือกใช้วิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสม สอดคล้องกับผู้รับบริการ ผู้ที่จะปฏิบัติงานได้คือการบริการในวิชาชีพพยาบาล เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นจำเป็นต้องเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี คล่องตัวในการปรับตัวและการสังคม มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพส่งผลให้เกิดความภูมิใจในตนเองและงานอาชีพเพื่อพร้อมจะรับภาระของงานพยาบาล ผู้มีคุณสมบัติที่คล่องตัวดังกล่าวจำเป็นต้องเป็นผู้ได้รับการยอมรับ มีความเป็นอิสระ การจัดงานแนะแนวที่มีเป้าหมายในการรับฟังความคิดความต้องการของผู้รับบริการ นอกจากจะสอดคล้องกับหลักการบริหารด้วยเหตุผลทางประชาธิปไตยแล้ว ยังสอดคล้องกับวัยรุ่นของกลุ่มนักศึกษาได้ดี เพราะวัยรุ่นต้องการได้รับการยอมรับเสมอ (จวีวรรณ สุขพันธ์ไพธาราม, 2527, หน้า 18)

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ที่มีปฏิบัติหน้าที่ในการสอน ตลอดจนคุณแล่นักศึกษาพยาบาลมีความประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัญหา และความต้องการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นแนวทางในการจัดบริการแนะแนวที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อันจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนี เชียงใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ในด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม และด้านอาชีพ
2. เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ในด้าน การเรียน ด้านส่วนตัว สังคม และด้านอาชีพ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการจัดบริการแนะแนว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยจะทำการศึกษาปัญหาและความต้องการ ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ใน 3 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านการเรียน
 - 1.2 ด้านส่วนตัวและสังคม
 - 1.3 ด้านอาชีพ
2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล 3 ด้าน คือ

- 3.1.1 ปัญหาด้านการเรียน
- 3.1.2 ปัญหาด้านส่วนตัวและสังคม
- 3.1.3 ปัญหาด้านอาชีพ

3.2 ความต้องการของนักศึกษาพยาบาล 3 ด้าน คือ

- 3.2.1 ความต้องการด้านการเรียน
- 3.2.2 ความต้องการด้านส่วนตัวและสังคม
- 3.2.3 ความต้องการด้านอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
2. วิทยาลัยพยาบาล หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ สังกัดสถาบันบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
3. ปัญหา หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้อง แยกเป็น 3 ด้าน คือ
 - 3.1 ปัญหาด้านการเรียน
 - 3.2 ปัญหาด้านส่วนตัวและสังคม
 - 3.3 ปัญหาด้านอาชีพ
4. ความต้องการ หมายถึง สภาพหรือสิ่งที่นักศึกษาพยาบาลมีความประสงค์จะให้เป็นไปเกี่ยวกับด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ
5. บริการแนะแนว หมายถึง งานที่ให้บริการแก่นักศึกษาพยาบาลเพื่อช่วยให้นักศึกษาได้รับความสำเร็จ สามารถแก้ปัญหาและนำตนได้ โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาและความต้องการเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดบริการต่าง ๆ 5 บริการได้แก่
 1. บริการรวบรวมข้อมูล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและบันทึกข้อมูลรายละเอียด
 2. บริการสนเทศ หมายถึง บริการจัดรวบรวมและหาข้อมูล เป็นปัจจุบันด้านการศึกษา ด้านส่วนตัวและสังคม และด้านอาชีพ ไว้บริการแก่นักศึกษา
 3. บริการให้คำปรึกษา หมายถึง การให้คำปรึกษาเรื่องต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เพื่อให้สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเองได้

4. บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การช่วยเหลือนักศึกษา ในด้านการจัด
โครงการการศึกษา การจัดหาทุน

5. บริการติดตามผล หมายถึง บริการที่จัดขึ้นเพื่อติดตามผลหลังจากให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
ทราบถึงปัญหา และความต้องการของนักศึกษา และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป
2. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
3. สถาบันพระบรมราชชนก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนว
ทางในการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาลอื่น ๆ ต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางแก่นักวิชาการ วิทยากร นักการศึกษาและผู้สนใจในการทำวิจัย
ต่อไป

ข้อจำกัดในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 226 คน ไม่สามารถติดตามข้อมูลได้ จำนวน 3 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการวิจัยซึ่งได้จำแนกเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ

1. การจัดการศึกษาหลักสูตรการพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

2. การแนะแนว

 ความหมายของการแนะแนว

 ความสำคัญและบทบาทของการแนะแนว

 ความมุ่งหมายของการจัดบริการแนะแนว

 ปรัชญาการแนะแนว

 หลักการจัดบริการแนะแนว

 การแนะแนวในระดับอุดมศึกษา

 ประเภทของการแนะแนว

 บริการหลักสำคัญในการแนะแนว 5 บริการ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาหลักสูตรการพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เดิมคือฝ่ายโรงเรียนผดุงครรภ์อนามัย ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก เขต 5 สังกัดกรมอนามัย กองอนามัยครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข ตั้งอยู่เลขที่ 51/1 ถนนประชาสัมพันธ์ ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มเปิดดำเนินการรับนักศึกษารุ่นแรกในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2520 โดยจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรผดุงครรภ์อนามัย ใช้เวลาศึกษา 1 ปี 6 เดือน รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) เพื่อไปปฏิบัติ บริการด้านวางแผนครอบครัว และงานอนามัยแม่และเด็ก ตลอดจนงานสาธารณสุขอื่น ๆ ยังสถานอนามัย (คู่มือนักศึกษาพยาบาล, 2523, หน้า 1) ต่อมาได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยเปลี่ยนแปลงหลักสูตรรวม 3 ครั้ง คือ ในปี พ.ศ.2526 ได้ปรับหลักสูตรเป็นการสาธารณสุขชุมชน (ผดุงครรภ์อนามัย) ใช้เวลาศึกษา 2 ปี รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5) ในปี พ.ศ.2529 ได้ปรับปรุงหลักสูตรเป็น หลักสูตรพยาบาลและผดุงครรภ์ (ระดับต้น) ใช้เวลาศึกษา 2 ปี โดยรับนักศึกษาปีละ 2 รุ่น ๆ ละ 60 คน ในปี พ.ศ. 2537 ได้พัฒนาหลักสูตรเป็น หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ใช้เวลาศึกษา 2 ปี รับนักศึกษาปีละ 1 รุ่น ๆ ละ 120 คน

จากพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารราชการในบางส่วน ของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2536 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์เชียงใหม่ ได้โอนสังกัดจากกองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย ขึ้นตรงต่อสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง และได้รับพระราชทานนามเป็นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ได้ดำเนินการผลิตบุคลากรในหลักสูตรการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ระดับต้น) หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต ตลอดจนการอบรมพยาบาลในหลักสูตรการพยาบาลเสริม 10 หน่วยกิต หลักสูตรอบรมหัวหน้าสถานอนามัย หลักสูตรอบรมผู้บริหารระดับต้น รวมทั้งการให้บริการทั้งวิชาการและการสาธารณสุขอื่น ๆ

ปรัชญาสถาบัน

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีความเชื่อว่าการผลิตบุคลากรทางการพยาบาล เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและนโยบายกระทรวงสาธารณสุข เป็นบริการที่มีความจำเป็น

ต่อสังคม ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติกิจการพยาบาล และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานการให้บริการสาธารณสุข เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล ครอบครัว และชุมชน มีจิตสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ตลอดจนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมในการให้บริการต่อสังคมสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

1. ผลิตบุคลากรสาธารณสุข สาขาพยาบาล
2. พัฒนาบุคลากรสาธารณสุข ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข
3. ให้บริการวิชาการแก่สังคม
4. ศึกษาค้นคว้า วิจัย ทางสาขาการพยาบาลและการสาธารณสุข
5. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติและพัฒนา

สิ่งแวดล้อม (คู่มือนักศึกษาพยาบาล, 2539, หน้า 3)

นโยบายของสถาบัน

1. ผลิตบุคลากรทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ ระดับต้นและระดับวิชาชีพเพื่อตอบสนองต่อการให้บริการด้านสุขภาพของประชาชน
2. ให้บริการวิชาการแก่สังคม
3. ส่งเสริมสนับสนุนอาจารย์ให้มีทักษะ ในการค้นคว้าวิจัย
4. เร่งรัดพัฒนางานด้านวิชาการและดำเนินการสอนโดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. เร่งรัดพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัยฯ ทุกระดับ ส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษา

ต่อระดับสูงขึ้น

6. เสริมสร้างชื่อเสียงแก่สถาบัน และวิชาชีพ (คู่มือนักศึกษาพยาบาล, 2539, หน้า 3)

หลักสูตรที่เปิดดำเนินการสอน

หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น : Certificate in Nursing Science (Technical level) ใช้ระยะเวลาศึกษา 2 ปี สำเร็จแล้วได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) ชื่อย่อ ป.พย. ระดับต้น : Cert. N.S.(Technical level)

การแนะแนว

มนุษย์ทุกคนล้วนต้องแก้ปัญหาเพื่อสามารถดำรงตนในสังคม ปัญหาที่ต้องเผชิญย่อมได้มุมมองในการพิจารณาต่าง ๆ กัน บางคนอ่อนแอ หวั่นไหว เครียด กังวล บางคนอาจมองเรื่องเครียด ทุกข์ กังวล ของอีกคนอย่างไม่คิดว่าเป็นเรื่องเดือดร้อน ในการแก้การกระทำล้วนต่าง ๆ กันไป เช่น บางคนใช้ความรุนแรง บ้างยอมแพ้ หรือบ้างเลือกความอ้อมช้อม และในบางครั้งคนเรามากแก้ปัญหาของตนเองได้ไม่ชัดเจน เข้าทำนอง "ผงเข้าตาตนมักเขี่ยไม่ออก" นอกจากนี้การพิจารณาตนเองมักมีอคติในการมองตนว่าถูกต้องเสมอ สิ่งเหล่านี้จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้แนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ซึ่งบุคคลดังกล่าว หากเป็นผู้ที่อยู่ในวัยศึกษา ควรได้รับการแนะแนวอย่างยิ่ง ดังนั้นในระบบการศึกษาปัจจุบันการแนะแนว เป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่ง ซึ่งจะแยกออกจากกันไม่ได้ เพราะการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการช่วยให้การจัดและการดำเนินการทางการศึกษามุ่งเป้าหมายที่กำหนดไว้ บริการแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะต้องเริ่มตั้งแต่ในระดับชั้นอนุบาลจนกระทั่งระดับอุดมศึกษา หน้าที่โดยตรงของการแนะแนว คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนแต่ละคนในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่า ความสำคัญของตัวเขา ให้เขาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย อยู่ในสังคมระบบประชาธิปไตย ด้วยการมีเสรีภาพอย่างมีขอบเขต มีการดำรงชีวิตอย่างภาคภูมิใจ มีศักดิ์ศรี และมีโอกาสเท่าเทียมกัน ในฐานะเป็นประชากรผู้หนึ่ง ตลอดจนประกอบอาชีพที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อชีวิตของเขา รวมทั้งการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย อันจะเป็นทางนำเขาให้ดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จและประสบการณ์สุขในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

ความหมายของการแนะแนว

การแนะแนว (Guidance) หมายถึงการชี้ช่องทางหรือแนะแนวทาง เพื่อให้ผู้ที่ได้รับการชี้ช่องทางและแนะแนวได้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเหมาะสมซึ่งลักษณะเหล่านี้ก็ได้มีผู้ให้คำนิยามที่คล้ายกันไว้ดังนี้

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good. 1945, p.194) อธิบายความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนว คือแบบของการช่วยเหลือที่เป็นระบบระเบียบอีกอย่างหนึ่ง (นอกเหนือไปจากงานสอนตามปกติ) ให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านั้นสำรวจตนเองและเกิดแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิต

อาร์เธอร์ เจ โจนส์ (Arther J. Jones. 1951, p.8) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวคือ การช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองได้ว่าเขาต้องการอะไร จะทำอย่างไร และจะทำให้จุดมุ่งหมายของเขาสมบูรณ์ได้อย่างไร ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ดีด้วย

แครร์โรล เอช มิลเลอร์ (Carroll H. Miller. 1971, p.13) อธิบายว่าการแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจและวางแผนการอนาคตได้อย่างเหมาะสม

ดวงเดือน พิศาลบุตร (2515, หน้า 7) การแนะแนว หมายถึง วิชาการหรือขบวนการหรือบริการอย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเองดีขึ้น ถูกต้องยิ่งขึ้นรู้ถึงความสามารถของตนเองว่ามีขอบเขตเช่นไร ได้ทราบถึงความถนัดความสนใจที่แท้จริงและระดับสติปัญญา ตลอดจนสุขภาพของตนเอง การแนะแนวจะช่วยให้นักเรียนได้รู้ถึงช่องทางและโอกาสที่จะใช้ความสามารถและสิ่งต่าง ๆ ของตนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ให้นักรู้จักเลือกและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องอย่างฉลาดและอย่างมีเหตุผล สามารถจะเผชิญปัญหาและแก้ไขได้อย่างเหมาะสม รู้จักปรับตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดีสามารถช่วยตนเองและนำตัวเองได้ดีขึ้นเป็นลำดับ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีประสบความสำเร็จและมีความสุข

รัตน ทิรัญศรี (2528, หน้า 3) การแนะแนว หมายถึง กระบวนการหรือกรรมวิธีของการช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นทุก ๆ ด้าน และช่วยให้บุคคลนั้นได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถ

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2529, หน้า 5) อธิบายความหมายของการแนะแนวอย่างสั้น ๆ ว่าเป็น การช่วยให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในทุก ๆ ด้าน

วัชรีย์ ทิรัญศรี (2531, หน้า 1) สรุปความหมายของการแนะแนว ว่าเป็น กระบวนการช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้เป็นต้นว่าตัดสินใจได้ว่า จะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุขความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของวัฒนา พิศราวณิช (2531, หน้า 11) การแนะแนวคือ กระบวนการช่วยให้พัฒนาบุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญกับปัญหาตัดสินใจเลือกวิชาการแก้ปัญหาได้ถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

พนม ลิมอารีย์ (2531, หน้า 1) การแนะแนว คือ การชี้แนะการชี้ช่องทาง การบอกแนวทาง เพื่อช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาตัดสินใจได้ แต่มิใช่การแนะนำ (Advice) เพราะการแนะนำนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือจะทำหน้าที่เป็นผู้เลือกหรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจ ส่วนการแนะแนวนี้ผู้ให้ความช่วยเหลือหรือนักแนะแนวไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้เลือก หรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจ แต่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ เสนอผู้ที่มีปัญหา ทำหน้าที่เลือกและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาความหมายของการแนะแนวที่นักวิชาการได้อธิบายแล้วนั้น พอสรุปว่าการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคล เข้าใจและรู้จักตนเอง รวมทั้งมีความรอบคอบในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่อเขาสามารถปรับตัวได้ นำตนแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

ความสำคัญและบทบาทของการแนะแนว

ปัจจุบันการแนะแนวในสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นมากขึ้น เพราะสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และระบบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทำให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว มีผลต่อการปรับตัวและการเรียนรู้ ดังที่วัชรีย์ ทรัพย์มี (2531, หน้า 5) กล่าวถึงสาเหตุที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงหลายประการด้วยกัน คือ

1. จำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น อัตราส่วนระหว่างจำนวนครูกับนักเรียนไม่สมดุลกัน ครูไม่มีเวลาดูแลนักเรียนได้ทั่วถึงทุกด้าน ครูจะเน้นเฉพาะเนื้อหาวิชาเท่านั้น การส่งเสริมพัฒนาการ การป้องกันปัญหา การช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ยังถูกละเลย ฉะนั้นจึงสมควรที่จะจัดให้มีบริการแนะแนวเป็นหน่วยงานในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้
2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้พ่อแม่ของเด็กต้องออกทำงานนอกบ้านทั้งคู่ ผู้ปกครองไม่ได้ใกล้ชิดเด็กเท่าที่ควร ก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมในเด็กมากขึ้น ฉะนั้นการแนะแนวในโรงเรียนจะทำหน้าที่ช่วยผู้ปกครองในเรื่องนี้
3. หลักสูตรใหม่ในโรงเรียนมีแนวโน้มที่จะให้นักเรียนเลือกสายวิชาเรียนได้มากขึ้นโดยพยายามจัดหลักสูตรให้สนองความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
4. วิทยาการใหม่เพิ่มขึ้นในประเทศไทย แต่นักเรียนและผู้ปกครองยังได้ข้อมูลในเรื่องเหล่านี้ไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดปัญหาการเลือกสายวิชาเรียนหรือการศึกษาต่อ
5. อาชีพใหม่เพิ่มมากขึ้น นักเรียนควรมีโอกาสได้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาชีพเหล่านี้ ตลอดจนสามารถที่จะวินิจฉัยวิเคราะห์ วางแผนประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง การแนะแนวในโรงเรียนจะสนองความต้องการนี้ได้เป็นอย่างดี
6. ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนไป เนื่องจากประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างประเทศมากขึ้นเพราะการติดต่อสื่อสารดีขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความสับสนไม่แน่ใจในค่านิยมที่ตนยึดถือ เด็กเกิดความไม่แน่ใจว่าควรประพฤติปฏิบัติอย่างไรจึงจะเหมาะสมซึ่งก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมขึ้น
7. ความเจริญทางการศึกษานในประเทศไทยยังไม่ทั่วถึงตามท้องถิ่นต่าง ๆ โดยมากความเจริญทางการศึกษามีในเมืองหลวงหรือตามเมืองใหญ่ ๆ ฉะนั้นผู้ปกครองจึงนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในกรุงเทพฯ หรือตามเมืองใหญ่ ทำให้เด็กต้องอยู่ห่างไกลผู้ปกครอง เกิดปัญหาพฤติกรรมได้ง่าย

8. การทำงานในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง เนื่องจากจำนวนหน่วยงานกับคนงาน ไม่สมดุลกัน หน่วยงานต่าง ๆ จึงมีโอกาที่จะคัดเลือกบุคคลที่ได้รับการฝึกหัดอบรมมาทางแรงงาน นั้น ๆ เข้ากับงาน และบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงจะมีความมั่นคงในการทำงานมากกว่า คนที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ ดังนั้น บุคคลที่ได้รับการศึกษาหรือฝึกงานอาชีพ ในแขนงที่ เหมาะสมกับตนจึงจะมีโอกาสได้รับเลือก เข้าทำงานและมีแนวโน้มที่จะทำงานได้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

9. ประเทศไทยตระหนักถึงปัญหาที่ประชาชนมีทัศนคติไม่ดีต่อการอาชีวศึกษา ทำให้ นักเรียนส่วนมากมุ่งศึกษาในระดับอุดมศึกษา หลายคนประสบความล้มเหลว ทำให้ประเทศชาติ ขาดแคลนกำลังคนที่ได้รับการฝึกอบรมทางสายอาชีวศึกษา ประเทศไทยยังขาดแคลนช่างฝีมือที่มี ประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ฉะนั้น การแนะแนวจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดี เกี่ยวกับอาชีวศึกษา เห็นช่องทางที่จะก้าวหน้าในอาชีพประเภทต่างๆ มากขึ้น สอดคล้องกับที่ อุษณีย์ เย็นสบาย (2533, หน้า 3) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการแนะแนวสรุปได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม สังคมมีความเป็นอยู่ซับซ้อนมากขึ้น สถานะทาง สังคม บทบาทต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการปรับตัวกับมนุษย์ใน สังคมเกิดความสับสนในบทบาทของตนเองทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมขึ้นมากมาย

2. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ความลำบากเรื่องความเป็นอยู่ทางด้านเศรษฐกิจ จำนวนคนเพิ่มมากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง ผู้คนแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นในการเพิ่มศักยภาพ ให้กับตนเองทางด้านเศรษฐกิจ ให้ตนเองอยู่ดีกินดี เพิ่มพูนการสะสมทางวัตถุ มีความสุขกับรูปรส กลิ่นเสียง จึงทำให้ครอบครัวขาดความสามัคคีทางด้านโมดรีจิต มุ่งเน้นทางด้านความสำคัญทาง เศรษฐกิจ เช่น พ่อแม่ทำงานนอกบ้านทิ้งลูกให้อยู่ในความดูแลของคนรับใช้ หรือสถานดูแลเลี้ยงเด็ก เด็กปัจจุบันจึงขาดความอบอุ่นสร้างปัญหาทางพฤติกรรมมากขึ้น

3. ปัญหาการว่างงาน สภาพการทำงานปัจจุบันมีการแก่งแย่งแข่งขันกันสูง เนื่องจากจำนวนงานไม่สมดุลกับจำนวนคนที่ต้องการทำงาน อีกประการหนึ่งงานลักษณะใหม่เพิ่ม มากขึ้น บุคคลเกิดความสับสนในการเลือกทำงาน ผลกระทบคือทำให้เกิดปัญหาว่างงาน ความไม่พอใจ ในการทำงานของตน ไม่มีความสุขในการทำงาน ปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่รุนแรงหลาย รูปแบบในสังคม เช่น อันธพาล โจร ข่าผู้อื่น ขวตนเอง หรือมีอาชีพที่เป็นปัญหาสังคม

4. ปัญหาทางด้านสุขภาพจิต สังคมมีปัญหาเกือบทุกจุด การดำรงชีวิตในสังคมจึงขาดความสุข มีปัญหาทางด้านความคิด ความเชื่อ ความไม่สมหวัง การเสี่ยง การฝากความหวังไว้กับสิ่งที่เลื่อนลอย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้บุคคลมีชีวิตอยู่อย่างวิตกกังวลหวาดผวาคอยเอารอดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ไม่มีเพื่อนที่แท้จริง คอยแต่รักและตามใจตนเองเพื่อความสุขของตนโดยไม่คิดถึงสิ่งอื่น คนปัจจุบันจึงมีพฤติกรรมที่มักเป็นปัญหากับตนเอง เพื่อความสุขเฉพาะหน้า เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็มีความเครียด กระทั่งตนเอง ครอบครัว และสังคม ในที่สุดอาจถึงขั้นรุนแรงทำลายตนเอง ทำลายผู้อื่น ทำลายสังคม หรือหนีออกไปจากโลกของความเป็นจริง บ้าคลั่ง วิกฤลชีวิต เป็นต้น

5. ปัญหาการควบคุมสิ่งเร้าที่ไม่ถูกต้องในสังคม สิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลหลายวงการในสังคมจัดขึ้น ทั้งทางบวกและทางลบมีมากขึ้น สังคมวุ่นวายไม่รัดกุมมากพอที่จะควบคุมสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งเร้าทางลบหรือสิ่งเร้าที่ไม่ถูกต้องในอันที่จะพัฒนาบุคคลเพิ่มขึ้นมากอย่างรวดเร็วและความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี ยังทำให้สิ่งเร้าเหล่านั้นทวีความเข้มข้น รุนแรงในการเร้าบุคคลมากยิ่งขึ้น มนุษย์ในปัจจุบันต้องอาศัยความสามารถในทางเลือกสูงมากโอกาสพลาดพลั้งมีได้ง่าย ถ้ามนุษย์ไม่มีความสามารถทางสติปัญญาและข้อมูลมากพอจะทำให้การดำเนินชีวิต แบบลองผิดลองถูกมากยิ่งขึ้น ปัญหาในเรื่องพฤติกรรมจะติดตามมาเป็นเงาตามตัวจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันดังกล่าวข้างต้น การพัฒนาบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีสภาพแวดล้อมอันมีขีดจำกัดและค่อนข้างอันตราย จึงเป็นไปได้โดยยาก มนุษย์สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขในสังคมแบบนี้และก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม การพัฒนาสังคมจำต้องอาศัยสติปัญญาและการมีข้อมูลที่เพียงพอ สำหรับการเลือก การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการปรับตน วิธีหนึ่งที่มนุษย์ปัจจุบันนำมาใช้ และถ้าใช้เป็นจะได้ผลดียิ่งตามเป้าหมาย คือ วิธีการของการแนะแนว เนื่องด้วยวิธีการนี้ มุ่งเน้นที่จะให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามสมควรแก่อัตภาพ บุคคลที่ได้รับการแนะแนวจะเพิ่มคุณสมบัติ เด่นชัดในเรื่องการเข้าใจตนเอง การตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และการปรับตนได้ดีในทุกสภาพการณ์ จึงอาจกล่าวได้ว่าการแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยพัฒนามนุษย์ เพื่อความเจริญของมนุษย์เอง และสังคมที่มนุษย์ดำรงอยู่ การแนะแนวไม่ใช่เพียงแต่แก้ปัญหาเด็กอย่างเดียว เราจะต้องดำเนินการป้องกันและพัฒนาเด็กด้านอื่น ๆ อีกด้วย

พนม ลิมอารีย์ (2533, หน้า 5) สรุปความสำคัญของงานแนะแนวว่า การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายและหลักการที่สอดคล้องหรือเหมือนกันกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การช่วยให้เยาวชนของชาติเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาในทุก ๆ ด้าน มุ่งสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ได้กำหนดให้มีกิจกรรมแนะแนวอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกล่าวไว้ในหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรว่า "โรงเรียนต้องจัดให้มีบริการแนะแนวส่วนตัว แนะนำการเรียน การศึกษาต่อ เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนสามารถเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ"

ความมุ่งหมายของการจัดบริการแนะแนว

การแนะแนวมีความสำคัญมาก จึงมีขอบข่ายที่กว้างขวางโดยเฉพาะใน สถาบันการศึกษาทุกระดับ ดังนั้นความมุ่งหมายในการจัดบริการแนะแนวจึงควรเน้นให้ครอบคลุมทุกด้าน คือด้านการป้องกันปัญหา การแก้ไขปัญหและการส่งเสริมพัฒนาแก่บุคคล ดังที่ ทองเรียน อมรัชกุล และคนอื่น ๆ (2528, หน้า 54-55) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวสรุปได้ ดังนี้

จุดมุ่งหมายสูงสุดคือการที่บุคคลพัฒนาตนเองอย่างดีที่สุด ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ และช่วยให้บุคคลช่วยเหลือตนเองได้ในทุกเรื่อง เรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

สำหรับจุดมุ่งหมายระยะสั้น คือ

1. การช่วยให้นักเรียนมีความริเริ่ม ความรับผิดชอบ เกิดการตระหนักรู้ เข้าใจเผชิญปัญหาแก้ปัญหาด้วยตนเอง
2. ช่วยให้นักเรียนรู้จักพยากรณ์ หลีกเลียง และป้องกัน วิกฤตการณ์ที่จะเกิดขึ้น สามารถเลือกวางแผนและแปลความหมายในขณะเกิดวิกฤตการณ์ในชีวิตของตนเองได้
3. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถจัดโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ช่วยพัฒนาพลเมืองให้มีส่วนร่วมและช่วยเหลือเกื้อกูลต่อวิถีทางการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528, หน้า 10) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปที่สำคัญของการแนะแนวว่า คือการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถแก้ปัญหาได้ ช่วยตัวเองได้ และเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่าและมีความสุข

ปรัชญาของการแนะแนว

ปรัชญาของการแนะแนว หมายถึง ความเชื่อ ทศนะ หรือแนวคิดที่นักการแนะแนว หรือผู้ปฏิบัติงานแนะแนวยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแนะแนว นักการแนะแนวหลายท่านได้กล่าวถึงปรัชญาของการแนะแนวดังนี้ เช่น

สุชา จันทน์เอม (2527, หน้า 18-19) ปรัชญาของการแนะแนว คือ

1. บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. บุคคลแต่ละคน ต้องการให้คนอื่นรัก ให้คนอื่นยอมรับว่า เขามีความสามารถและเห็นความสำคัญของตน
3. บุคคล แต่ละคนต้องการความช่วยเหลือที่แตกต่างกันจากผู้อื่น ผู้แนะแนวควรช่วยให้สามารถช่วยตัวเองได้

4. พฤติกรรมทุก ๆ อย่างที่บุคคลแสดงออกมามีสาเหตุทั้งสิ้น

อุษณีย์ เย็นสบาย (2533, หน้า 17-18) ได้กล่าวถึงปรัชญาการแนะแนว ดังนี้

1. การแนะแนวมีวัตถุประสงค์ที่จัดขึ้นเพื่อสนองตอบต่อความต้องการ และค่านิยมของชุมชนประชาธิปไตย
2. การแนะแนว เคารพในคุณค่า ศักดิ์ศรีและศักยภาพส่วนบุคคล
3. การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา จะแยกออกจากกันไม่ได้ แต่ก็มีเอกลักษณ์เฉพาะในด้านการดำเนินงาน
4. การแนะแนวใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาพฤติกรรม เพราะการแนะแนวเชื่อว่าพฤติกรรมพื้นฐานมาจากความสัมพันธ์ที่เป็น เหตุเป็นผลต่อกัน การแนะแนวจึงพยายามทำนายพฤติกรรมของบุคคล โดยเน้นที่ตัวบุคคลเป็นสำคัญ
5. หน้าที่พื้นฐานของการแนะแนวคือป้องกันปัญหาอันจะทำให้พัฒนาการต่าง ๆ หยุดชะงัก

6. การแนะนำจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของบุคคล ทำให้บุคคลเจริญเติบโตถึงขีดสูงสุดในแต่ละช่วงวัย ในข้อนี้การส่งเสริมพัฒนาการจะทำให้บุคคลมีวุฒิภาวะในด้านต่างๆ เหมาะสมกับวัยและขีดจำกัดของแต่ละบุคคล

7. การแนะนำนั้นจะจัดได้ดีมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารงานแนะนำ เพราะผู้บริหารงานแนะนำที่มีความสามารถจะจัดการแนะนำให้ประสานงานกับกระบวนการทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี

8. ในการแนะนำ ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน มิใช่เป็นเรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ

9. การจัดบริการแนะนำเป็นวิชาชีพ (profession) มิใช่จะกระทำได้ทุกคน ฉะนั้นผู้ที่ทำงานด้านนี้ต้องได้รับการฝึกฝนอบรมมาโดยเฉพาะ

หลักการจัดบริการแนะนำ

การดำเนินงานแนะนำเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการแนะนำเป็นอย่างดี จึงควรยึดหลักการ ดังที่ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2529, หน้า 6) กล่าวไว้ ดังนี้

1. การแนะนำเป็นการบริการที่จัดให้กับบุคคลทุกคน ไม่ใช่การให้บริการเฉพาะคนที่มีปัญหาเท่านั้น เพราะการแนะนำนี้มุ่งให้ทุกคนได้มีโอกาสดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เหมาะสมกับอัตภาพของตนเอง การบริการให้กับคนแต่ละคนในสังคมนี้ เป็นบริการที่ให้กับสังคมด้วย

2. การแนะนำมีความสำคัญต่อชีวิตในทุกๆ ระยะ ดังนั้นการแนะนำจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป การแนะนำจึงต้องเริ่มให้บริการตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งวัยเข้าเรียน ถึงแม้สำเร็จการศึกษาแล้วเรายังถือว่าบุคคลนั้นยังต้องการการแนะนำ

3. การแนะนำจะต้องยึดถือเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

4. การแนะนำยึดหลักของความจริงที่ว่า มนุษย์มีคุณค่าและความสามารถทุกคน

5. การที่บุคคลจะสามารถดำรงชีวิตได้ดี ผู้แนะนำจะต้องช่วยให้เขามีความสามารถ

3 ประการ ดังนี้

5.1 Self-understanding ความเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง จะช่วยให้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

5.2 Self-determination ความสามารถในการตัดสินใจด้วยตัวเอง เป็นคุณลักษณะที่จะนำบุคคลให้ไปสู่ความอิสระ และพึ่งตนเองได้

5.3 Self-adjustment ความสามารถในการปรับตัว ย่อมจะทำให้บุคคลอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุขและลดภาวะความคับข้องใจทั้งหมด

6. การแนะแนวมีลักษณะสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ มุ่งให้บุคคลได้เกิดพัฒนาในด้านต่าง ๆ ป้องกันปัญหา และมุ่งแก้ไขปัญหา

7. การแนะแนวนั้นควรมุ่งให้เกิดบูรณาการในชีวิต

8. การแนะแนวมุ่งให้บุคคลสามารถสร้างจุดมุ่งหมายในชีวิตที่เหมาะสม

9. ผู้ที่ทำหน้าที่ในการแนะแนวต้องตระหนักถึงขอบเขตความสามารถของตน

การแนะแนวในระดับอุดมศึกษา

เป็นการแนะแนวต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษา รูปแบบการจัดมีความแตกต่างกันตรงที่นักศึกษาระดับอุดมศึกษามีวุฒิภาวะสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา เป็นผู้ใหญ่พอที่จะเข้าใจและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง แต่เนื่องจากอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตน และมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาส่วนใหญ่จึงเป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ สำหรับวิทยาลัยพยาบาลนั้น จัดอยู่ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งงานแนะแนวจะอยู่ในฝ่ายส่งเสริมการศึกษา และจากหลักทฤษฎีการแนะแนวที่กล่าวแล้วข้างต้น บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์แนะแนวในวิทยาลัยพยาบาล น่าจะเป็นดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน อาจารย์แนะแนวมีหน้าที่ในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนในหลักสูตร เช่น วิธีการเรียน การรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนให้เหมาะสม การทำความเข้าใจต่าง ๆ ที่เป็นวิชาชีพ การเรียนในภาคปฏิบัติ และวิธีการดำเนินการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาล นอกเหนือจากนั้น ยังช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อความก้าวหน้าในวิชาการ

2. ปัญหาเกี่ยวกับส่วนตัวและสังคม อาจารย์แนะแนวมีหน้าที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย ประกอบด้วย บุคคล สถานที่ กฎระเบียบ วิธีการดำเนินชีวิต ที่มีความแตกต่างจากความเป็นอยู่เดิมของนักศึกษา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัย

ในการนำนักศึกษาให้ได้รับความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน และสามารถดำรงตนให้เข้ากับสังคม เมื่อสำเร็จการศึกษาได้ นอกจากนี้นักศึกษายังอาจมีปัญหากับสุขภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ ซึ่งบางรายอาจเป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากครอบครัว เช่น การถูกชี้แนะให้เข้ามาเรียน โดยความเห็นชอบของผู้ปกครอง ซึ่งนักศึกษาเองไม่มีความฉันทหรือความสนใจ จึงทำให้เกิดความคับข้องใจขึ้นได้ หรือปัญหานี้อาจสืบเนื่องมาตั้งแต่วัยเด็ก เพิ่งจะปรากฏเมื่อโตแล้ว ผู้แนะนำมีหน้าที่ในการแสวงหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านได้แก่ นักจิตวิทยาจิตแพทย์ แพทย์ ทำการช่วยเหลือ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน

ในความเป็นจริง ยังมีปัญหาอื่น ๆ อีก เป็นต้นว่า ปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาเล่าเรียน ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นหน้าที่ของอาจารย์แนะแนวที่จะต้องช่วยเหลือในเรื่องเหล่านี้

3. ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพการเข้าสู่อาชีพเพื่อให้บุคคลนั้นมีความสุขและความพึงพอใจในอาชีพสิ่งสำคัญ คือ เขาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ซึ่งอาจเป็นไปได้ที่นักศึกษาที่เข้ามาเรียน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ จึงเป็นหน้าที่ของอาจารย์แนะแนวที่จะต้องเป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอาชีพพยาบาลในเรื่องของการให้นักศึกษารู้จักตนเองในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เช่นมีโรคประจำตัวหรือไม่ สมรรถภาพทางร่างกายเป็นอย่างไร ปรับตัวเข้ากับสังคมได้หรือไม่ และระดับสติปัญญา ความสามารถที่จะนำไปสู่อาชีพนั้นเป็นไปได้อย่างไร นอกจากนั้นยังจะต้องมีความเข้าใจบทบาท หน้าที่ จรรยาบรรณ รวมถึงคุณลักษณะของพยาบาลที่เหมาะสม รู้จักแนวทางการพัฒนาตนเองสู่ความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจารย์แนะแนวจะมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจ เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพได้

ประเภทของการแนะแนว

การจัดการแนะแนวเป็นการจัดเพื่อสนองความต้องการของบุคคลในกลุ่มหนึ่ง โดยปกติก่อนจะจัดบริการขึ้นมา ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจะต้องสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ที่รับบริการเสียก่อนเพื่อเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาการจัดบริการประเภทต่างๆ ให้เหมาะสม ดังที่ วัชรินทร์พรมี (2526) ทองเรียน อมรัชกุล และคนอื่น ๆ (2528) พนม ลิ้มอารีย์ (2533)

กล่าวถึงประเภทการแนะแนวในลักษณะเดียวกัน สรุปได้ว่าการแนะแนว แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1 การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance)
- 2 การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal and Social Guidance)
- 3 การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance)

การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance)

มีผู้ให้ความหมาย และคำจำกัดความของคำว่า การแนะแนวการศึกษาไว้ดังนี้

สุชา จันทน์เอม (2527, หน้า 7) ให้ความหมายของการแนะแนวการศึกษาว่าเป็นบริการต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถทางการเรียน ปรับปรุงตนเองในสถานศึกษาให้เข้ากับหลักสูตรที่เรียน การแบ่งเวลาเรียน การสอน การใช้ห้องสมุด การหาความรู้เพิ่มเติม การเตรียมตัวศึกษาต่อ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนเป็นการช่วยให้เด็กปรับตัวในโรงเรียนได้เป็นอย่างดีประสบความสำเร็จมากที่สุดเท่าที่เขาจะทำได้

พนม ลีมาวรีย์ (2533, หน้า 7) การแนะแนวการศึกษา คือ กระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยเฉพาะ เช่น แนวทางการศึกษาต่อการเลือกโปรแกรมการเรียน การลงทะเบียน หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของโรงเรียน การค้นคว้าเขียนรายงาน การอ่านหนังสือ การเตรียมตัวสอบ การสร้างสมาธิในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การแนะแนวการศึกษา จึงเป็นกระบวนการในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกการศึกษา เช่น การเลือกวิชาเรียน เลือกแนวทางการศึกษาให้เหมาะสมกับความถนัดความสามารถทางสติปัญญาของตน รู้จักวิธีการเรียนที่เหมาะสม รู้จักปรับปรุงตนเองในการศึกษาให้ดีขึ้น การแบ่งเวลาเรียน การหาความรู้เพิ่มเติม โอกาสทางการศึกษาในอนาคต การเตรียมตัวศึกษาต่อ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้เหล่านี้ และเป็นการช่วยให้นักปรับตัวในโรงเรียน ป้องกันความล้มเหลวหรือข้อผิดพลาด ในการวางแผนทางการศึกษาในอนาคต

จุดมุ่งหมายการแนะแนวการศึกษา

การจัดการแนะแนวการศึกษาจะประสบผลสำเร็จ นักแนะแนวจึงควรกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่ง สุรางค์ จันทร์เอม (2528 , หน้า 199) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายทางการแนะแนวการศึกษาไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อ รู้จักวางแผนเพื่อการศึกษาต่อ
2. ช่วยให้นักเรียนรู้จักจุดประสงค์ของการเรียนในแต่ละวิชา
3. ช่วยให้นักเรียนรู้จักเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสติปัญญาของตน
4. ช่วยให้นักเรียนทราบความสามารถที่แท้จริงของตน
5. ช่วยให้นักเรียนปรับตัวให้เข้ากับครูผู้สอน และวิชาที่เรียนได้
6. ช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีเรียนที่ดี
7. เพื่อเป็นแนวทางให้ทางโรงเรียนจะได้ทราบปัญหาและหาทาง ปรับปรุงแก้ไข

หลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสม ช่วยลดปัญหาการตกชั้น ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจตามมา และยังเป็น การช่วยทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน

การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal and Social Guidance)

ผู้ให้ความหมายการแนะแนวส่วนตัวและสังคมดังนี้คือ

พยอม วงศ์สารศรี (2526, หน้า 9) การแนะแนวส่วนตัวและสังคมนี้ มุ่งให้ความรู้ในด้านการปรับตนเองให้เข้ากับสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ทั้งด้านส่วนตัวและสังคม

ทองเรียน อมรัชกุล และคนอื่น ๆ (2528, หน้า 5) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ความหมายของการแนะแนวส่วนตัวและสังคมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าการแนะแนวส่วนตัวและสังคมเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีความสุข มีความ

เจริญทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีอารมณ์มั่นคงมีความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รู้จักทำตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีบุคลิกที่เหมาะสม

จุดมุ่งหมายของการแนะแนวส่วนตัวและสังคม

สุชา จันทน์เอม (2527, หน้า 137) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวส่วนตัวและสังคมไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้คคลเกิดแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสังคมและให้มีความสุขแก่ตนเองด้วย
 2. ช่วยให้ผู้คลารู้จักวางแผนชีวิตของตน เพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้
 3. ช่วยให้ผู้คลารู้จักตนเองดียิ่งขึ้น รู้จักกลวิธีในการปรับตัว รู้ถึงส่วนดีส่วนเสียของตนเอง
 4. ช่วยให้ผู้คลอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมของตนเองด้วย
 5. ช่วยให้ผู้คลู้จักนำตนเองไปสู่ความก้าวหน้าได้อย่างดีตามความสามารถของตน
- นอกจากนี้ สถิต วงศ์สวรรค์ (2531, หน้า 337) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการแนะแนวส่วนตัวและสังคมสรุปได้ดังนี้คือ ช่วยให้นักเรียนเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนเองและสังคม รู้จักตนเองดียิ่งขึ้น รู้จักกลไกในการปรับตัว รู้จักนำตนเองไปสู่ความก้าวหน้าและอยู่กับสังคมอย่างมีความสุข

หลักการแนะแนวส่วนตัวและสังคม

สุชา จันทน์เอม (2527, หน้า 6) หลักในการแนะแนวส่วนตัวและสังคมว่า ผู้แนะแนวจะต้องยึดหลักดังนี้

1. นักเรียนมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล
2. สภาพครอบครัวต่างกัน
3. สภาพสังคมต่างกัน
4. สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ต่างกัน

การแนะแนวนักเรียนจะต้องคำนึงถึงหลัก และจะต้องมีวิธีการแนะแนวที่ถูกต้องมีความรู้ มีเหตุผล เข้าใจทฤษฎีจิตวิทยาทั้งหลายก็จะช่วยแนะแนวทางให้นักเรียนได้ดี และนักเรียนสามารถปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองได้ดีในอนาคต

การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance)

ผู้ให้ความหมาย และคำจำกัดความการแนะแนวอาชีพไว้ ดังนี้

สุชา จันทน์เอม (2527, หน้า 161) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพ คือ กระบวนการช่วยเหลือบุคคลที่ประสบปัญหาด้านอาชีพให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขตามอัธยาศัย การแนะแนวทางอาชีพเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนในการพัฒนาเลือกอาชีพเตรียมตัวเข้าประกอบอาชีพ การเข้าทำงาน และการช่วยทำให้เกิดความมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

สุรรัตน์ บุรณวัฒน์ (2526, หน้า 7) การแนะแนวอาชีพ เป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อช่วยบุคคลในเรื่องของการเลือก และการปรับตัวทางอาชีพ โดยให้สัมพันธ์กับคุณสมบัติของตนเองในด้านทักษะความสามารถ

จากคำจำกัดความและความหมายดังกล่าว สรุปว่าการแนะแนวอาชีพ หมายถึงกระบวนการในการช่วยเหลือบุคคลในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ ตั้งแต่การรู้จักตัวเองทุกด้าน เข้าใจโลกของงาน การเลือกและตัดสินใจประกอบอาชีพ การเตรียมตัว การปฏิบัติงาน การพัฒนาและปรับตัว เพื่อความสำเร็จและพึงพอใจในการประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพ

สุชา จันทน์เอม (2527, หน้า 166) การแนะแนวอาชีพมีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาชีพให้สามารถแก้ปัญหาได้ไม่ว่าจะเป็นการเลือก การปรับหรือเปลี่ยนงาน การสร้างกำลังใจในการทำงานที่ดี
2. ช่วยให้ผู้มีปัญหาเกี่ยวกับอาชีพเกิดความเข้าใจตนเอง และยอมรับในคุณลักษณะประจำตัวที่มีอยู่ ทั้งที่เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ และความสนใจ แล้วนำข้อเท็จจริงเหล่านี้ มาประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพที่เหมาะสม

3. ช่วยให้ผู้ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาชีพสามารถตั้งเป้าหมายการประกอบอาชีพเท่าที่เป็นไปได้ และช่วยส่งเสริมในการวางแผนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. ช่วยให้ผู้สำรวจอื่นเป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ

หลักการแนะแนวอาชีพ

การแนะแนวอาชีพมีหลักการที่ว่า หากบุคคลศึกษาหรือทำงานที่ตรงกับความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และบุคลิกภาพของตนแล้ว เขาย่อมมีความสุขและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การแนะแนวอาชีพจึงเป็นการพิจารณาจัดคนให้เหมาะกับงาน รวมทั้งการเสริมสร้างเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน เมื่อเป็นดังนี้ จึงจำเป็นต้องมีหลักการที่สำคัญที่ผู้ดำเนินการจัดควรมีติดมือ เพื่อให้ประกอบอาชีพการพิจารณาการจัดบริการการแนะแนวอาชีพ การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ช่วยเหลือบุคคลในด้านอาชีพ เริ่มตั้งแต่การช่วยให้บุคคลสำรวจตนเอง เข้าใจตนเองและได้รับข้อมูลทางด้านอาชีพ จนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเองอย่างเหมาะสม มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และสามารถพัฒนาอาชีพของตนเองให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จต่อไป

โดยความเป็นจริงแล้ว การแนะแนวนั้นไม่สามารถจะแยกประเภทได้โดยเด็ดขาด เพราะว่่าสิ่งเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ถ้าบุคคลมีปัญหาด้านการเลือกอาชีพ เมื่อมาพบผู้แนะแนวเพื่อขอรับคำปรึกษา เขาจะต้องเล่าปัญหาของเขาทั้งหมดให้ผู้แนะแนวฟัง และจะถูกถามถึงเรื่องส่วนตัว และเรื่องการศึกษาว่า ชอบอาชีพประเภทไหน คุณสมบัติส่วนตัวเหมาะกับอาชีพอะไร การศึกษาเล่าเรียนที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ฐานะครอบครัวดีหรือไม่ ไปได้ไหมกับอาชีพที่เลือก ในระดับสูง ๆ จะเห็นได้ว่าการแนะแนวที่แยกไว้ดังกล่าวนี้ มีความสัมพันธ์กันจะแบ่งแยกจากกันจริงไม่ได้ แต่การแบ่งก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มองเห็นลักษณะของงานด้านการแนะแนวง่ายขึ้นเท่านั้น

บริการหลักสำคัญในการแนะแนว 5 บริการ

บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน เป็นต้นว่า ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ ข้อมูลด้านผลการเรียน ข้อมูลด้านความถนัด ข้อมูลด้านการปรับตัว ข้อมูลด้านความสนใจ ข้อมูลการวางแผนชีวิต ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะมีประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้เกิดพัฒนาการ คือ

1. รู้จักนักเรียนทุกคนในทุก ๆ ด้าน เพื่อใช้ในหน้าที่งานแนะแนว 3 ประการ คือ การแก้ไขหรือซ่อมเสริม การป้องกันหรือปรับให้เข้ารูป การพัฒนา เท่าที่เขาคouldทำได้
2. เพื่อใช้ในการให้คำปรึกษา ในบริการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องรู้จักผู้มีปัญหาในทุก ๆ ด้าน จึงจะสามารถมองเห็นถึงสาเหตุของปัญหา และช่วยเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการวางแผนโปรแกรมการศึกษา ซึ่งการวางแผนการศึกษาตามปกติจะต้องพิจารณาถึง สภาพแวดล้อมทางสังคม และตัวผู้เรียน ดังนั้น การทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน

บริการข้อสนเทศ เป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับการเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุถึงเป้าหมายทางการศึกษา โดยแบ่งข้อสนเทศออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ข้อสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ การจัดหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เป็นต้นว่า ความรู้ ความเข้าใจในวิธีเรียน แนวทางในการศึกษาต่อ การจัดตารางการเรียน
2. ข้อสนเทศส่วนตัวและสังคม เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวในสังคม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เหมาะสม การเตรียมตนเพื่อจะเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม
3. ข้อสนเทศทางอาชีพ เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ที่มีในสังคมอย่างกว้างขวาง รวมไปถึงคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ การเตรียมตัวในการประกอบอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ

บริการให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการของการให้ความช่วยเหลือผู้มีปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้มีปัญหาเข้าใจตนเอง รู้แนวทางในการแก้ปัญหา และนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในอนาคต โดยปกติการให้คำปรึกษาจะทำใน 2 รูปแบบ คือการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม และการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ส่วนใหญ่ผู้ให้คำปรึกษามักจะใช้ทฤษฎีในการให้คำปรึกษาอยู่ 3 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง (Nondirect Counseling of Client Centered)

การให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางนี้ ถือเอาตัวผู้รับคำปรึกษาเป็นสำคัญ คาร์ล ฟอร์ดเจอร์ (Carl Rogers) ทฤษฎีนี้ ใช้กับลักษณะปัญหาทางด้านอารมณ์ ซึ่งผู้มีปัญหาข้อมูลทั้งหมดที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตัวของเขาเอง แต่มีอารมณ์เป็นเครื่องกีดขวาง ทำให้ไม่มีโอกาส ในการพิจารณาถึงสาเหตุต่าง ๆ ของปัญหา ผู้ให้คำปรึกษาเป็นแต่เพียงผู้ช่วยจัดอารมณ์ของผู้มีปัญหาเท่านั้น

2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทาง (directive or trait and factor)

ผู้คิดค้นทฤษฎี คือ อีจี วิลเลียมสัน (E.G. William Son) ทฤษฎีนี้ใช้กับปัญหา ที่เกี่ยวกับการเลือกและการตัดสินใจ ผู้ให้คำปรึกษาจะใช้ความรู้และประสบการณ์ของตนเป็น เครื่องช่วยให้ผู้มีปัญหาวินิจฉัยสาเหตุปัญหาได้ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

3. ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบสายกลาง (eclectic counseling)

ผู้คิดค้นทฤษฎี คือ ทอร์น (Thorne) เป็นวิธีการให้คำปรึกษาที่พยายามนำข้อดี ของการให้คำปรึกษาแบบนำทางและไม่นำทางมาผสมผสานกัน เพื่อช่วยแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้รับ คำปรึกษาให้ดีที่สุด

บริการจัดวางตัวบุคคล คือ บริการที่จัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้บรรลุถึงเป้าหมายของการศึกษา การจัดวางตัว บุคคลสามารถทำได้ 2 วิธี คือ การจัดวางตัวนักเรียนภายในโรงเรียน เช่น การจัดวาง โปรแกรมการเรียนวิชาการต่าง ๆ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้เหมาะสมกับความสามารถของ นักเรียน และการจัดวางนักเรียนที่จบจากโรงเรียน เป็นการจัดวางที่เกี่ยวกับการหางานให้ นักเรียนและการศึกษาต่อ

บริการติดตามผล คือ การติดตามผลที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ ความก้าวหน้าของ นักเรียนหลังจากออกจากโรงเรียนไปแล้ว หรือนักเรียนที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน เป็นการศึกษา ปัญหาเพื่อหาทางช่วยเหลือและแก้ไข งานติดตามผลนี้เกี่ยวข้องกับงานโปรแกรมแนะแนวในทุก ๆ ด้าน พอจะสรุปเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การติดตามผลของนักเรียนในโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนและการใช้บริการ

แนะแนว

2. การติดตามผลการเรียนของนักเรียน

3. การติดตามนักเรียนที่จบจากโรงเรียนหรือออกกลางคัน

4. เป็นการติดตามเรื่องผู้แนะแนวกำลังศึกษา ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในบริการ

แนะแนว

ความหมาย ความมุ่งหมาย หลักปรัชญา ประเภท และบริการหลักต่าง ๆ ของ
การแนะแนวสรุปได้ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้ปรับปรุงตนเอง นำตนเองและ
พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้าน

2. หลักปรัชญาในการจัดบริการแนะแนว คือการแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดหลักสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล มุ่งเน้นการป้องกันปัญหา การ
แก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการ

3. ประเภทของการแนะแนว ได้แก่ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวส่วนตัว
และสังคม การแนะแนวอาชีพ

4. การจัดบริการแนะแนวต่าง ๆ ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา
ในสถาบันนั้น ๆ ในบริการหลักต่าง ๆ คือ บริการรวบรวมข้อมูล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา
บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการเพื่อการจัดบริการแนะแนวใน
ระดับอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

อรพรรณ ลือบุญวัชชัย (2522) ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการทางด้านบริการ
แนะแนวของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย เพื่อสำรวจความต้องการ
ทางด้านบริการแนะแนว 10 บริการ คือ บริการปฐมนิเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการที่พักอาศัย
บริการอาหาร บริการสุขภาพอนามัย บริการกิจกรรมนักศึกษา บริการทุนการศึกษา บริการ
จัดวางตัวบุคคลและบริการซ่อมแซม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 2 3
และ 4 ในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2522 จำนวนชั้นละ 100 คน รวมทั้งสิ้น
400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาต้องการบริการแนะแนวทุกด้านในระดับสูง โดยต้องการให้มีบริการต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1) บริการปฐมนิเทศ 2) บริการที่พักอาศัย 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการสนเทศ 5) บริการอาหาร 6) บริการสุขภาพอนามัย 7) บริการกิจกรรมนักศึกษา 8) บริการจัดวางตัวบุคคล 9) บริการทุนการศึกษา 10) บริการซ่อมแซม นักศึกษาต้องการบริการให้คำปรึกษาในระดับสูง เกี่ยวกับปัญหาในการฝึกภาคปฏิบัติ ปัญหาการเรียน ปัญหาในการเลือกอาชีพและปัญหาในการเลือกศึกษาต่อ

สารณี ภาณุวัฒน์ (2524) วิจัยเรื่อง "การศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา" เพื่อทราบปริมาณความต้องการวิชาการแนะแนวของนักศึกษา ในคณะวิศวกรรมเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการรับบริการแนะแนวของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และระหว่างนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2523 จำนวน 462 คน เครื่องมือเป็นแบบสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ นักศึกษาต้องการรับบริการแนะแนวทุกด้าน มีปริมาณสูงเรียงตามลำดับคือ บริการให้คำปรึกษา บริการปฐมนิเทศ บริการสนเทศ บริการกิจกรรมนักศึกษา บริการสุขภาพอนามัย บริการด้านการเงิน บริการจัดวางตัวบุคคล บริการซ่อมเสริม การเปรียบเทียบความต้องการระหว่างนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 และนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน ผลไม่แตกต่างกัน นอกจากรายละเอียดบางด้าน เช่น บริการให้คำปรึกษา นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ต้องการให้ช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจในการเรียนสูงกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต้องการรับคำปรึกษาเป็นรายบุคคลในปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ สูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บริการปฐมนิเทศ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเรียน และการประเมินผลสูงกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พิสมัย ทาณสมบัติ (2530) วิจัยเรื่อง "ความต้องการของนักศึกษาและความคิดเห็นของผู้บริหารต่อบริการแนะแนวอาชีพในวิทยาลัยล้านนา เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบความต้องการของนักศึกษาระดับการศึกษาต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูในวิทยาลัยล้านนา และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยล้านนาเกี่ยวกับการบริการแนะแนวอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากวิทยาลัยครู เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง และอุดรดิตถ์ ซึ่งเป็นข้อมูลโดยการวิจัยแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ในวิทยาลัยล้านนา มีความต้องการให้จัดและสนับสนุนบริการแนะแนวอาชีพทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารส่วนใหญ่ บริการแนะแนวอาชีพที่ควรจัดนั้นประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการทดสอบด้านข้อมูลอาชีพ ด้านการจัดหางาน ด้านปรึกษาทางอาชีพ และด้านการติดตามผล เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักศึกษาระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่านักศึกษาระดับอนุปริญาต้องการให้จัดบริการแนะแนวอาชีพทุก ๆ ด้านสูงกว่านักศึกษานิวิทยาลัยครูอื่น ๆ ของวิทยาลัยล้านนา

นวลจันทร์ มาตยภูธร (2532) วิจัยเรื่อง "ความต้องการบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข" เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบความต้องการของนักศึกษาชั้นปีต่าง ๆ และวิทยาลัยต่าง ๆ ของวิทยาลัยพยาบาลเขตภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการบริการให้คำปรึกษาทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยต้องการบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคมตามลำดับ นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราชพิษณุโลก และวิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชาภิรมย์นครสวรรค์ ส่วนใหญ่มีความต้องการการบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการเรียน และส่วนตัวและสังคมตามลำดับ ส่วนนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลอุดรดิตถ์และวิทยาลัยพยาบาลลำปาง ส่วนใหญ่มีความต้องการบริการให้คำปรึกษาด้านการเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักศึกษาระหว่างชั้นปีการศึกษา และวิทยาลัยพยาบาล ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลที่ต่างกันมีความต้องการ บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมไม่แตกต่างกัน ขณะที่ความต้องการบริการ ให้คำปรึกษาด้านการ เรียนในวิทยาลัยพยาบาลที่ต่างกันมีความต้องการแตกต่างกัน โดยที่นักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลอัครดิลกมีความต้องการบริการให้คำปรึกษาด้านการ เรียนสูงกว่าวิทยาลัยพยาบาล ลำปาง วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก และวิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ ในขณะที่นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก วิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์และวิทยาลัยพยาบาลลำปาง มีความต้องการไม่แตกต่างกัน นักศึกษาชั้นปีที่ต่างกัน มีความต้องการบริการให้คำปรึกษา ด้านการ เรียน และด้านอาชีพที่ไม่แตกต่างกัน ขณะที่ความ ต้องการบริการให้คำปรึกษา ด้านส่วนตัวและสังคม นักศึกษาชั้นปีที่ต่างกัน แตกต่างกันโดยที่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการบริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความต้องการในระดับต่ำสุด

วรรณิ อารมย์สุข (2532) วิจัย เรื่อง ปัญหาและความต้องการ เพื่อการจัดบริการ และแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัด นนทบุรี เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านส่วนตัวของนักศึกษา ทั้ง 2 ระดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ ทั้ง 2 ระดับ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย แต่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ชูเกียรติ เต็งไตรสรณ์ (2532) วิจัย เรื่อง "ปัญหาและความต้องการบริการแนะแนว ของนักศึกษาวิทยาเขตเกษตรในภาคเหนือ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล" เพื่อสำรวจปัญหา และความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาในวิทยาเขตเกษตรในภาคเหนือ สังกัดสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคลและเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการทางด้านบริการแนะแนวในแต่ละ บริการ จำแนกตามหลักสูตรและวิทยาเขต กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาหลักสูตร ปวช. ปวส. 2 ปี และ ปวส. 3 ปี ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาเขตเกษตรน่าน พิษณุโลก และลำปาง ปีการศึกษา 2531- 2532 จำนวน 574 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา ส่วนใหญ่คิดว่าไม่มีปัญหาเกือบทุกด้าน นอกจากปัญหาด้านการเรียน ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

และน้อย ปัญหาสุขภาพ และปัญหาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองมีปัญหในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาระหว่างหลักสูตร พบว่านักศึกษามีปัญหาทุกด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากปัญหาด้านครอบครัวมีแนวโน้มว่านักศึกษา ปวช. จะมีปัญหามากกว่านักศึกษา ปวส. 3 ปี ส่วนปัญหาด้านเพื่อนและการเข้าสังคมของนักศึกษาในวิทยาเขตที่เรียนหลักสูตร ปวส. 2 ปี มีแนวโน้มว่าจะมีปัญหาด้านเพื่อนและการเข้าสังคมมากกว่านักศึกษา ปวส. 3 ปี

การเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาระหว่างวิทยาเขต ในวิทยาเขตต่างกันจะมีปัญหาต่างกัน ในหลักสูตร ปวส. 2 ปี ปวส. 3 ปี ของทั้ง 3 วิทยาเขต พบว่า นักศึกษาวิทยาเขตลำปางมีแนวโน้มจะมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาวิทยาเขตพิษณุโลก เมื่อเปรียบเทียบปัญหานักศึกษาระหว่างวิทยาเขตน่านและพิษณุโลก หลักสูตร ปวช. ปวส. 2 ปี และปวส. 3 ปี พบว่านักศึกษาวิทยาเขตพิษณุโลกมีแนวโน้มจะมีปัญหาสุขภาพ ปัญหาด้านเพื่อนและการเข้าสังคม ปัญหาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองมากกว่านักศึกษาวิทยาเขตน่าน สำหรับปัญหาครอบครัว นักศึกษาทุกวิทยาเขตมีปัญหาใกล้เคียงกัน

ความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการบริการแนะแนวในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวระหว่างหลักสูตร พบว่าส่วนใหญ่ักศึกษาในหลักสูตรต่างกันมีความต้องการแตกต่างกัน โดยนักศึกษา ปวส. 3 ปีมีแนวโน้มต้องการบริการให้คำปรึกษา บริการซ่อมเสริม มากกว่า นักศึกษา ปวส. 2 ปี และมีแนวโน้มต้องการบริการสนเทศมากกว่านักศึกษ ปวช.

สุจินต์ ยมศรีเคน (2536) วิจัยเรื่อง "ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัย สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2535 เพื่อศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ และหลักสูตรประกาศนียบัตรการพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาพยาบาลทั้ง 2 หลักสูตรมีปัญหาเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ปัญหาระดับปานกลาง คือ ด้านกิจกรรม ด้านการเรียน ด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาระดับน้อย คือ ด้านสังคม ด้านการเงิน ปัญหาสูงสุดในแต่ละด้าน คือ ด้านการเรียน เนื้อหาวิชาเรียนมากเกินไปไม่พอกับชั่วโมงเรียน ด้านสังคม ไม่กล้าปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหา ด้านที่อยู่อาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักไม่ดีเท่าที่ควร ด้านสุขภาพอนามัย มีความเครียด

มาก เมื่อจะมีการสอบหรือทำงานที่อาจารย์มอบหมาย ด้านกิจกรรม วิทยาลัยพยาบาลจัดสรรเงิน เพื่อใช้จ่ายในด้านกิจกรรมน้อย

โจนส์ (1978, อ้างใน อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย , 2523, หน้า 34) ทำการสำรวจความต้องการบริการให้คำปรึกษาที่สมบูรณ์แบบของนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทย พบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลร้อยละ 90 เห็นว่าในการพยาบาลผู้ป่วยนั้นนักศึกษาต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลและความเครียดมาก ซึ่งเกิดจากสภาพต่าง ๆ บนตึกที่ชั้นฝึกภาคปฏิบัติมากกว่าการสอนในห้องเรียน
 2. ในการฝึกปฏิบัตินั้น ปัญหาที่ทำให้ศึกษากังวลใจมาจาก 2 สาเหตุใหญ่ ๆ คือ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานที่ย่างยากซับซ้อน เป็นครั้งแรกและเมื่อได้รับคำแนะนำที่ขัดแย้งกับที่เคยเรียนรู้มาก่อน นักศึกษา 22 % เห็นว่า สภาพที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลที่สุดคือ การดูแลผู้ป่วยที่กำลังจะเสียชีวิต โดยเฉพาะนักศึกษาปีที่ 1 100 % เห็นว่าการดูแลผู้ป่วยที่ใกล้เสียชีวิตทำให้เกิดความวิตกกังวลมากที่สุด
 3. เมื่อมีปัญหาดังกล่าว นักศึกษา 98 % เห็นว่าตนควรได้นำปัญหาต่าง ๆ มาอภิปรายเมื่ออยู่ในโรงเรียน มีนักศึกษา 10 % ที่เห็นว่าเมื่อมีปัญหาก็เก็บไว้ตามลำพัง
 4. นักศึกษา 54 % ต้องการการให้คำปรึกษาแบบเป็นกลุ่ม (Group Counseling) นักศึกษา 44 % พอใจการให้คำปรึกษาแบบเป็นรายบุคคลมากกว่า ส่วนนักศึกษาอีก 2 % ไม่แน่ใจบริการทั้ง 2 แบบ
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล สรุปได้ว่าการจัดบริการแนะแนวเป็นสิ่งจำเป็น นักศึกษามีปัญหาและความต้องการให้มีการจัดบริการในด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา และทำให้ผู้วิจัยได้ทราบสภาพปัญหาและความต้องการของนักศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 226 คน

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล จากนักศึกษาทั้งหมด ปรากฏว่าได้ข้อมูลที่สมบูรณ์กลับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 223 คน คิดเป็น 98.67 %

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) และเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาพยาบาล เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยสอบถามปัญหา 3 ด้าน คือ

2.1 ปัญหาด้านการเรียน	จำนวน 13 ข้อ
2.2 ปัญหาด้านส่วนตัวและสังคม	จำนวน 14 ข้อ
2.3 ปัญหาด้านอาชีพ	จำนวน 13 ข้อ
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาพยาบาล เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยสอบถามความต้องการ 3 ด้าน คือ

3.1 ความต้องการด้านการเรียน	จำนวน 11 ข้อ
3.2 ความต้องการด้านส่วนตัวและสังคม	จำนวน 13 ข้อ
3.3 ความต้องการด้านอาชีพ	จำนวน 11 ข้อ
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (open-ended form) ให้ผู้ตอบเสนอปัญหาและความต้องการนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในตอนที่ 2 และตอนที่ 3

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 รวบรวมปัญหาและความต้องการเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในการจัดบริการแนะแนวจากบทความ หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ

1.2 สัมภาษณ์นักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ พร้อมให้นักศึกษาเขียนปัญหาและความต้องการของนักศึกษาแบบปลายเปิดเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 การสร้างแบบสอบถาม

2.1 ศึกษาหลักการ วิธีการ และรูปแบบในการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 รวบรวมปัญหาและความต้องการจาก 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 3 การทดลองและการปรับปรุงแบบสอบถาม

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไข ตามความเหมาะสม ตามข้อเสนอแนะของคณะอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2 แบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน (ภาคผนวก ก.) พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องทางด้านภาษา

3.3 แบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและเสนอแนะ นำให้คณะอาจารย์ ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามจากข้อ 3.3 ไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความคงที่ของการตอบ และความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ โดยการลองใช้ซ้ำ เพื่อดูความคงที่ของการตอบ ซึ่งมีวิธีการดังนี้ คือ

3.4.1 แจกแจงความถี่ในการตอบรายชื่อ โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

- การตอบคงที่ หมายถึง คำตอบที่ได้ในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีการตอบที่ได้คำตอบตรงกัน
- การตอบใกล้เคียง หมายถึง คำตอบที่ได้ในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ห่างกันไม่เกิน 1 ระดับ
- การตอบที่แตกต่าง หมายถึง คำตอบที่ได้ในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีการตอบที่แตกต่างกันเกิน 1 ระดับขึ้นไป

3.4.2 หลังจากนั้น นำผลการแจกแจงการตอบมาคิดเป็นค่าร้อยละ โดย ถือว่าการตอบคงที่หรือการตอบใกล้เคียง แสดงว่า มีผลการตอบ คงที่ว่าการตอบแตกต่าง แสดงว่า มีผลการตอบไม่คงที่

3.4.3 หากจำนวนกลุ่มตัวอย่างตอบได้ผลการตอบคงที่ ตั้งแต่ 80 % ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่เชื่อมั่นได้

3.4.4 จากนั้นผู้วิจัยจึงนำค่าร้อยละการตอบที่เกิน 80 % มาหาค่าเฉลี่ยปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยการตอบคงที่ด้านปัญหาของนักศึกษาพยาบาลเท่ากับ 94.26 ด้านความต้องการของนักศึกษาพยาบาลเท่ากับ 97.27 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นได้ประมาณ 94.26 % และ 97.27 %

3.5 นำแบบสอบถามปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดพิมพ์เข้าฉบับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยมีหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือให้กลุ่มประชากรดังกล่าวตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มประชากรด้วยตนเอง ในวันที่ 3 มกราคม 2540 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 223 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 223 ฉบับ จาก 226 ฉบับ หรือเท่ากับร้อยละ 98.67 ของประชากรทั้งหมด และแบบสอบถามไม่ได้รับกลับคืน จำนวน 3 ฉบับ หรือเท่ากับร้อยละ 1.33 ของประชากรทั้งหมด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนำเสนอในรูปตารางประกอบการอธิบาย

2. ทาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนที่เป็นปัญหาและความต้องการของ นักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เป็นรายข้อ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการอธิบาย

3. จัดหมวดหมู่ในส่วนคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษา พยาบาล นำมาเสนอผลการวิจัยในรูปแบบความเรียงจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ

การประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอส พี เอส เอส (SPSS/PC+)

การกำหนดค่าและการแปลผล

ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และสังคม ด้านอาชีพ ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนสำหรับปัญหาและความต้องการในแต่ละด้าน ตลอดจน เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการไว้ดังนี้

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาพยาบาล เป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	มีปัญหามากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
มาก	มีปัญหามาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีปัญหปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	มีปัญหาน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา	ให้คะแนนเท่ากับ	1

การแปลความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิตที่คำนวณได้ กำหนดเกณฑ์ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีปัญหามาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีปัญหปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาพยาบาล เป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ต้องการมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
ต้องการมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ต้องการปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
ต้องการน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ต้องการน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

การแปลความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิตที่คำนวณได้ กำหนดเกณฑ์ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีความต้องการมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ในการจัดบริการแนะแนวมีดังนี้

1. ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
2. ความต้องการของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
3. แนวทางในการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาล

ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และสังคม ด้านอาชีพ (ตาราง 1 - ตาราง 3)

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับ ที่	ปัญหา ด้านการเรียน	ส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ปัญหา
		ค่าเฉลี่ย	มาตรฐาน	
1.	เนื้อหาวิชามากเกินไปไม่พอกับชั่วโมงเรียน	4.08	0.84	มาก
2.	ตำราสำหรับค้นคว้าในห้องสมุดมีน้อย	3.60	1.07	มาก
3.	อุปกรณ์การเรียนการสาธิตไม่เพียงพอ	3.52	1.03	มาก
4.	เนื้อหาวิชายาก	3.49	0.64	ปานกลาง
5.	ได้รับมอบหมายงานในวิชาเรียนมาก	3.43	0.69	ปานกลาง
6.	เอกสารประกอบการเรียนการเขียนมีน้อย	3.25	1.11	ปานกลาง
7.	เนื้อหาวิชามีความซ้ำซ้อน	3.22	0.84	ปานกลาง
8.	เมื่อไม่เข้าใจในการเรียนไม่กล้าซักถามอาจารย์	3.19	0.97	ปานกลาง
9.	สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน	3.08	1.08	ปานกลาง
10.	ขาดความร่วมมือและช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษา	2.69	0.97	ปานกลาง
11.	โอกาสในการซักถามในชั้นเรียนมีน้อย	2.66	0.97	ปานกลาง
12.	การประเมินผลภาคปฏิบัติมีอคติกับผู้เรียน	2.54	1.02	ปานกลาง
13.	กิจกรรมการเรียนไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	2.35	0.87	น้อย
รวม 13 ข้อ		3.16	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีปัญหาด้านการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก 3 ข้อ คือ เนื้อหาวิชามากเกินไปไม่พอกับชั่วโมงเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.08) ตำราสำหรับค้นคว้าในห้องสมุดมีน้อย (ค่าเฉลี่ย = 3.60) อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 3.52) เป็นปัญหาในระดับปานกลาง 9 ข้อ คือ เนื้อหาวิชายาก (ค่าเฉลี่ย = 3.49) ได้รับมอบหมายงานในวิชาเรียนมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.43) เอกสารประกอบการเรียนการสอนมีน้อย (ค่าเฉลี่ย = 3.25) เนื้อหาวิชามีความซ้ำซ้อน (ค่าเฉลี่ย = 3.22) เมื่อไม่เข้าเรียนการเรียนไม่กล้าซักถามอาจารย์ (ค่าเฉลี่ย = 3.19) สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.08) ขาดความร่วมมือและช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 2.69) โอกาสในการซักถามในชั้นเรียนมีน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.66) การประเมินผลภาคปฏิบัติมีอคติกับผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 2.54) และเป็นปัญหาในระดับน้อย 1 ข้อ คือ กิจกรรมการเรียนไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน (ค่าเฉลี่ย = 2.35)

นอกจากนี้จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียน พบว่า นักศึกษาจำนวนถึง 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.38 เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน อีก 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.45 เห็นว่า เครื่องช่วยสอนอยู่ในสภาพที่ชำรุดและอีก 24 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 10.76 เห็นว่า การเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ในที่จำกัดทำให้รู้สึกอึดอัด

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านส่วนตัวและสังคมของนักศึกษา
พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับ ที่	ปัญหา ด้านส่วนตัวและสังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ปัญหา
1.	ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนสวัสดิการต่าง ๆ ในหอพักที่เหมาะสม	4.08	0.84	มาก
2.	ค่าใช้จ่ายในการเรียนและกิจกรรมนักศึกษา มีมากเกินไป	3.44	0.90	ปานกลาง
3.	การไม่มีห้องพักเวรบาย-ตึก ทำให้พักผ่อนไม่เพียงพอ	3.29	1.25	ปานกลาง
4.	ขนาดของห้องพักไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา	2.95	1.30	ปานกลาง
5.	ขาดความมั่นใจในตนเอง	2.91	0.98	ปานกลาง
6.	ความรู้สึกลด้อยเกี่ยวกับความสามารถในการเรียน ของตน	2.90	1.07	ปานกลาง
7.	ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอ	2.89	1.07	ปานกลาง
8.	มีความกลัวและวิตกกังวลอยู่เสมอ	2.71	1.01	ปานกลาง
9.	วางตัวไม่ถูกเมื่อคบเพื่อนต่างเพศ	1.99	1.08	น้อย
10.	สุขภาพไม่แข็งแรง เจ็บป่วยอยู่เสมอ	1.91	0.91	น้อย
11.	ขาดเพื่อนสนิทที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัว	1.78	0.95	น้อย
12.	มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในรุ่น	1.72	0.83	น้อย
13.	มีปัญหาเกี่ยวกับรุ่นพี่-รุ่นน้อง	1.57	0.75	น้อย
14.	มีโรคประจำตัว	1.51	0.88	น้อย
	รวม 14 ข้อ	2.73	0.59	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีปัญหา ด้านส่วนตัวและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก 1 ข้อ คือ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนสวัสดิการต่าง ๆ ในห้องพักที่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.08) เป็นปัญหาในระดับปานกลาง 7 ข้อ คือ ค่าใช้จ่ายในการเรียน และกิจกรรมนักศึกษาที่มีมากเกินไป (ค่าเฉลี่ย = 3.44) การไม่มีห้องพักเวรบาย-ดึก ทำให้พักผ่อนไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 3.29) ขนาดของห้องพักไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 2.95) ขาดความมั่นใจในตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 2.91) ความรู้สึกด้อยเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนของตน (ค่าเฉลี่ย = 2.90) ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 2.89) มีความกลัวและวิตกกังวลอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย = 2.71) และเป็นปัญหาในระดับน้อย 6 ข้อ คือ วางตัวไม่ถูกเมื่อคบเพื่อนต่างเพศ (ค่าเฉลี่ย = 1.99) สุขภาพไม่แข็งแรง เจ็บป่วยอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย = 1.91) ขาดเพื่อนสนิทที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย = 1.78) มีปัญหากับเพื่อนในรุ่น (ค่าเฉลี่ย = 1.72) มีปัญหากับรุ่นพี่-รุ่นน้อง (ค่าเฉลี่ย = 1.57) มีโรคประจำตัว (ค่าเฉลี่ย = 1.51)

นอกจากนี้จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวและสังคม พบว่า นักศึกษา จำนวนถึง 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.97 เห็นว่า ทรัพย์สินที่สาธารณะในวิทยาลัยมีน้อยเกินไป อีก 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.39 เห็นว่า การกำหนดเวลาปิดไฟในห้องพักนักศึกษาทำให้ไม่สะดวก และอีก 63 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 28.25 เห็นว่าการแต่งชุดนักศึกษาออกนอกวิทยาลัยในวันหยุด ทำให้ไม่สะดวก นอกจากนี้ มีนักศึกษาจำนวน 32 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 14.34 เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีน้อย และอีก 16 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 7.17 เห็นว่า ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านอาชีพของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับ ที่	ปัญหา ด้านอาชีพ	ส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ปัญหา
		ค่าเฉลี่ย	มาตรฐาน	
1.	ต้องเสี่ยงต่อชีวิตของผู้อื่น	4.16	0.82	มาก
2.	ต้องเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากผู้ป่วย	4.13	0.83	มาก
3.	ต้องทำงานหนักและเครียด	3.75	0.91	มาก
4.	ต้องทำงานแข่งกับเวลา	3.69	1.01	มาก
5.	ค่าตอบแทนในอาชีพค่อนข้างต่ำ	3.66	1.05	มาก
6.	ต้องมีความเสียสละ อดทน อดกลั้นสูง	3.55	1.16	มาก
7.	มีเวลาให้กับครอบครัวน้อยเกินไป	3.26	1.14	ปานกลาง
8.	ความก้าวหน้าในอาชีพมีน้อย	3.15	1.05	ปานกลาง
9.	การปฏิบัติงานที่ต้องอยู่ภายใต้อาณัติของแพทย์	3.08	1.11	ปานกลาง
10.	ต้องปฏิบัติงานบางอย่างที่ไม่อยากทำ เช่น การ เทศระโณน	3.05	1.21	ปานกลาง
11.	ต้องปฏิบัติงานสลับเปลี่ยนทั้งเวรเช้า-บ่าย-ดึก	2.96	0.99	ปานกลาง
12.	เป็นอาชีพที่มีเทคนิคการพยาบาลที่แตกต่างกัน ทำให้ สับสน	2.89	1.09	ปานกลาง
13.	เป็นอาชีพที่ขาดความมั่นคง	2.01	1.09	น้อย
รวม 13 ข้อ		3.33	0.66	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีปัญหา ด้านอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นปัญหามา ระดับมาก 6 ข้อ คือ ต้องเสี่ยงต่อชีวิตของผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย = 4.16) ต้องเสี่ยงต่อการติดเชื้อ จากผู้ป่วย (ค่าเฉลี่ย = 4.13) ต้องทำงานหนักและเครียด (ค่าเฉลี่ย = 3.75) ต้องทำงาน แข่งกับเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.69) ค่าตอบแทนในอาชีพค่อนข้างต่ำ (ค่าเฉลี่ย = 3.66) ต้องมี ความเสียสละ อดทน อดกลั้นสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.55) เป็นปัญหามาในระดับปานกลาง 6 ข้อ คือ มีเวลาให้กับครอบครัวน้อยเกินไป (ค่าเฉลี่ย = 3.26) ความก้าวหน้าในอาชีพมีน้อย (ค่าเฉลี่ย = 3.15) การปฏิบัติงานที่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของแพทย์ (ค่าเฉลี่ย = 3.08) ต้องปฏิบัติงาน บางอย่างที่ไม่อยากทำ เช่น การเทกระโถน (ค่าเฉลี่ย = 3.05) ต้องปฏิบัติงานสลับเปลี่ยนทั้ง เหวเช้า-บ่าย-ดึก (ค่าเฉลี่ย = 2.96) เป็นอาชีพที่มีเทคนิคการพยาบาลที่แตกต่างกัน ทำให้สับสน (ค่าเฉลี่ย = 2.89) และเป็นปัญหามาในระดับน้อย 1 ข้อ คือ เป็นอาชีพที่ขาดความมั่นคง (ค่าเฉลี่ย = 2.01)

นอกจากนี้ จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ พบว่า นักศึกษาจำนวนถึง 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.87 เห็นว่า ต้องปฏิบัติงานในอาชีพเป็นเวลานานเกินไปจึงจะมีสิทธิ์ สอบเรียนต่อได้ และมีเพียง 9 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 4.04 เห็นว่า ไม่ชอบในอาชีพ

ความต้องการของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และสังคม ด้านอาชีพ (ตาราง 4 - ตาราง 6)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับ ที่	ความต้องการ ด้านการเรียน	ส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ปัญหา
		ค่าเฉลี่ย	มาตรฐาน	
1.	ต้องการอุปกรณ์การเรียนและการสำนึกให้เพียงพอ	4.52	0.71	มากที่สุด
2.	ต้องการให้มีเอกสารประกอบการเรียน	4.39	0.71	มาก
3.	ต้องการทราบข้อมูลการฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาล และสถานื่อนามัย	4.39	0.74	มาก
4.	ต้องการให้สภาพการเรียนผ่อนคลาย ไม่เครียดเกินไป	4.36	0.77	มาก
5.	ต้องการให้มีตำราค้นคว้า	4.35	0.76	มาก
6.	ต้องการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.26	0.78	มาก
7.	ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของห้องเรียน เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน	4.24	0.88	มาก
8.	ต้องการแนวทางในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ	4.19	0.81	มาก
9.	ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนเพื่อส่งเสริม ความสามัคคีและการช่วยเหลือกันแก่นักศึกษา	4.16	0.82	มาก
10.	ต้องการให้มีการสอนเสริมในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ	3.97	0.81	มาก
11.	ต้องการปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับเรื่องการเรียน	3.74	0.87	มาก
รวม 11 ข้อ		4.23	0.56	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีความต้องการด้านการเรียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นความต้องการในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ต้องการอุปกรณ์การเรียนและการสาธิตให้เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 4.52) และเป็นความต้องการในระดับมาก 10 ข้อคือ ต้องการให้มีเอกสารประกอบการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.39) ต้องการทราบข้อมูลการฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลและสถานีนอนามัย (ค่าเฉลี่ย = 4.39) ต้องการให้สภาพการเรียนผ่อนคลาย ไม่เครียดเกินไป (ค่าเฉลี่ย = 4.36) ต้องการให้มีตำราค้นคว้า (ค่าเฉลี่ย = 4.35) ต้องการศึกษาคูงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย = 4.26) ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของห้องเรียนเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.24) ต้องการแนวทางในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.19) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนเพื่อส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือกันในนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.16) ต้องการให้มีการสอนเสริมในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ (ค่าเฉลี่ย = 3.97) ต้องการปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับเรื่องการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.74)

นอกจากนี้จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการด้านการเรียนพบว่า นักศึกษาจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.63 ต้องการมีเวลาทบทวนบทเรียนนอกเวลา อีก 38 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 17.07 ซึ่งต้องการให้อาจารย์สอนเสริมนอกเวลาในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ มี 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.45 ต้องการให้อาจารย์สอนช้าลงและมีเอกสารประกอบการเรียนทุกครั้ง และ 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.97 ต้องการให้ปรับปรุงเครื่องช่วยสอนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านส่วนตัวและสังคมของ
นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับ ที่	ความต้องการ ด้านส่วนตัวและสังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ปัญหา
1.	ต้องการให้มีการปรับปรุงสวัสดิการหอพัก	4.49	0.73	มาก
2.	ต้องการให้มีการจัดหาทุนอุดหนุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น	4.41	0.77	มาก
3.	ต้องการให้มีบริการตรวจสอบสุขภาพประจำปีสำหรับ นักศึกษา	4.22	0.85	มาก
4.	ต้องการให้มีห้องพยาบาลในหอพัก	4.16	0.89	มาก
5.	ต้องการให้มีการจัดหาเงินทุนในกิจกรรมนักศึกษา	4.12	0.94	มาก
6.	ต้องการให้มีการตรวจสอบสุขภาพจิตอย่างน้อยปีละครั้ง	4.09	0.94	มาก
7.	ต้องการให้มีกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ	3.96	0.91	มาก
8.	ต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน	3.75	0.89	มาก
9.	ต้องการมีเพื่อนสนิทที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวได้	3.67	1.08	มาก
10.	ต้องการทราบเทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	3.66	4.01	มาก
11.	ต้องการให้มีบริการให้คำปรึกษาส่วนตัว	3.64	1.00	มาก
12.	ต้องการให้มีการจัดหางานทำนอกเวลาสำหรับนักศึกษา	3.41	1.22	ปานกลาง
13.	ต้องการคำแนะนำการคบเพื่อนต่างเพศ	2.94	1.16	ปานกลาง
รวม 13 ข้อ		3.89	0.62	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีความต้องการด้านส่วนตัวและสังคมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก 11 ข้อคือ ต้องการให้มีการปรับปรุงสวัสดิการหอพัก (ค่าเฉลี่ย = 4.49) ต้องการให้มีการจัดหาทุนทุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.41) ต้องการให้มีบริการตรวจสอบสุขภาพประจำปีสำหรับนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.22) ต้องการให้มีห้องพยาบาลในหอพัก (ค่าเฉลี่ย = 4.16) ต้องการให้มีการจัดหาเงินทุนในกิจกรรมนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.12) ต้องการให้มีการตรวจสอบสุขภาพจิตอย่างน้อยปีละครั้ง (ค่าเฉลี่ย = 4.09) ต้องการให้มีกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ (ค่าเฉลี่ย = 3.96) ต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย = 3.75) ต้องการมีเพื่อนสนิทที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.67) ต้องการทราบเทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย = 3.66) ต้องการให้มีบริการให้คำปรึกษาส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย = 3.64) และเป็นปัญหาในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ต้องการให้มีการจัดหางานทำนอกเวลาสำหรับนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.41) ต้องการคำแนะนำการคบเพื่อนต่างเพศ (ค่าเฉลี่ย = 2.94)

นอกจากนี้ จากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความต้องการด้านส่วนตัวและสังคม พบว่า นักศึกษาจำนวนถึง 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.35 ต้องการให้วิทยาลัยเพิ่มโทรศัพท์สาธารณะอีก 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.77 ต้องการให้วิทยาลัยอนุญาตให้นักศึกษาแต่งชุดไปรเวทออกนอกวิทยาลัยได้ในวันหยุดราชการ และมี 56 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 25.11 ต้องการให้เปิดโพลีในหอพักได้ตลอดคืน นอกจากนี้ มีนักศึกษาจำนวน 30 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 5.80 ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมออกกำลังกายและกลุ่มสัมพันธ์ และมีนักศึกษา 8 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 3.59 ต้องการความใกล้ชิดสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษามากขึ้น

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านอาชีพของนักศึกษา
พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับ ที่	ความต้องการ ด้านอาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ปัญหา
1.	ต้องการสวัสดิการในวิชาชีพที่ดีกว่าเดิม	4.77	0.55	มากที่สุด
2.	ต้องการให้วิทยาลัยเปิดสอนในระดับต่อเนื่อง 2 ปี	4.74	0.53	มากที่สุด
3.	ต้องการแนวทางการฝึกฝนในอาชีพ	4.70	0.57	มากที่สุด
4.	ต้องการค่าตอบแทนทางวิชาชีพเพิ่มขึ้น	4.67	0.63	มากที่สุด
5.	ต้องการศึกษาต่อได้ทันทีหลังจากจบหลักสูตรในระดับ 2 ปี (ระดับต้น)	4.62	0.62	มากที่สุด
6.	ต้องการให้มีการส่งเสริมความรู้ทางคอมพิวเตอร์ เพื่ออาชีพ	4.60	0.63	มากที่สุด
7.	ต้องการให้มีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานในอาชีพ	4.58	0.69	มากที่สุด
8.	ต้องการทราบระเบียบการศึกษต่อในสถาบันการศึกษา ต่าง ๆ	4.55	0.73	มากที่สุด
9.	ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการลาศึกษาต่อ ในสายอาชีพ	4.53	0.75	มากที่สุด
10.	ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการเป็นสมาชิก สภาการพยาบาลและผลประโยชน์ที่จะได้รับ	4.53	0.68	มากที่สุด
11.	ต้องการทราบข่าวสารวิทยากรใหม่ ๆ ของงาน พยาบาล	4.51	0.67	มากที่สุด
	รวม 11 ข้อ	4.62	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีความต้องการด้านอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นปัญหาในระดับมากที่สุดทั้ง 11 ข้อ ดังนี้คือ ต้องการสวัสดิการในวิชาชีพที่ดีกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย = 4.77) ต้องการให้วิทยาลัยเปิดสอนในระดับต่อเนื่อง 2 ปี (ค่าเฉลี่ย = 4.74) ต้องการแนวทางการฝึกฝนในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.70) ต้องการค่าตอบแทนทางวิชาชีพเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.67) ต้องการศึกษาต่อได้ทันทีหลังจากจบหลักสูตรในระดับ 2 ปี (ระดับต้น) (ค่าเฉลี่ย = 4.62) ต้องการให้มีการส่งเสริมความรู้ทางคอมพิวเตอร์เพื่ออาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.60) ต้องการให้มีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.58) ต้องการทราบระเบียบการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย = 4.55) ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการลาศึกษาต่อในสายอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.53) ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการเป็นสมาชิกสภาการพยาบาลและผลประโยชน์ที่จะได้รับ (ค่าเฉลี่ย = 4.53) ต้องการทราบข่าวสารวิทยาการใหม่ ๆ ของงานพยาบาล (ค่าเฉลี่ย = 4.51)

นอกจากนี้ จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการด้านอาชีพ พบว่า มีนักศึกษาจำนวนถึง 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.70 ต้องการลดระยะเวลาในการทำงานเพื่อชดเชยทุนในส่วนราชการเจ้าของทุน เพื่อจะได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงได้

แนวทางในการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาล

เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัจจุบัน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ได้ดำเนินงานแนะแนวอยู่แล้ว โดยงานปกครองและสวัสดิการ ซึ่งจัดบริการแก่นักศึกษาในเรื่องทุนการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลน มีความประพฤติดี และการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนักศึกษาในปีแรกที่เข้าเรียนตลอดจนสำเร็จการศึกษา โดยมีบทบาทในการให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียนและส่วนตัว และพร้อมทั้งเป็นผู้รับผลการเรียนของนักศึกษา จากงานวัดและประเมินผลเพื่อแจ้ง ให้นักศึกษาที่อยู่ในความดูแล วิทยาลัยยังไม่มีการจัดดำเนินงานแนะแนวอย่างจริงจัง เป็นรูปแบบ งานแนะแนวยังเป็นงานที่อาศัยงานปกครองและสวัสดิการ ผู้มีบทบาทและรับผิดชอบงานแนะแนวยังต้องมีบทบาทในงานปกครองและสวัสดิการด้วย สถานที่ หรือสำนักงานแนะแนวยังเป็นสถานที่เดียวกันกับงานปกครอง

จะเห็นในการริเริ่มจัดบริการแนะแนวให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพควรเริ่มด้วยการจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบงานได้อย่างสมบูรณ์ และมีสถานที่สำหรับเป็นสำนักงานแนะแนวอย่างเป็นเอกเทศ จัดให้มีห้องให้คำปรึกษาโดยเฉพาะ พร้อมทั้งมีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น โต้ะเก้าอี้ ตู้ใส่เอกสารสำหรับบริการสนเทศ และการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบฟอร์มต่าง ๆ สำหรับนักศึกษา

การจัดบุคลากรในระยะเริ่มแรก ควรจัดเป็นรูปคณะกรรมการบริการแนะแนว เพื่อดำเนินการแนะแนว โดยแต่งตั้งอาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถและสนใจการแนะแนว หรืออาจารย์ที่มีความรู้ทางการแนะแนวมาโดยตรง หรือมีการสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สนใจ หรือทำหน้าที่ในงานแนะแนว ได้มีโอกาสศึกษาต่อทางการแนะแนว ขณะเดียวกันผู้รับผิดชอบงานแนะแนวหรือเป็นคณะกรรมการ น่าจะลดความรับผิดชอบงานด้านอื่นลง ในสัดส่วนที่พอเหมาะและอัตราส่วนบุคลากรแนะแนวกับนักศึกษาควรเป็น 1 ต่อ 50 โดยผู้มีความรู้ในวิชาแนะแนว ควรเป็นหัวหน้าในการดำเนินงานแนะแนว เพื่อปฏิบัติงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

1. การดำเนินงานแนะแนวให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในด้าน การเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม และด้านอาชีพ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักศึกษามีปัญหา ด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม และด้านอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาสูงสุดแต่ละด้านคือ เนื้อหาวิชาเรียนมีมากเกินไปไม่เพียงพอกับชั่วโมงเรียน ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนสวัสดิการที่เหมาะสมในหอพัก และมีความเสี่ยงในชีวิตของผู้อื่น นักศึกษามีความต้องการสูงสุดในแต่ละด้านคือ ต้องการอุปกรณ์การสำริดที่เพียงพอ ต้องการให้มีการปรับปรุงสวัสดิการในหอพัก และต้องการสวัสดิการในวิชาชีพที่ดีกว่าเดิม

2. การประสานงานกับงานปกครองและสวัสดิการและกิจกรรมนักศึกษาในบริการที่น่าจะเกี่ยวข้องกับงานแนะแนวได้แก่งานดังต่อไปนี้

- 2.1 การเก็บรวบรวมประวัตินักศึกษา
- 2.2 สวัสดิการหอพัก
- 2.3 กฎระเบียบข้อบังคับของนักศึกษา
- 2.4 บทลงโทษนักศึกษากระทำผิด

2.5 บริการด้านอาหาร

2.6 บริการทุนการศึกษา

2.7 บริการสุขภาพ

3. การประชาสัมพันธ์ สำนักงานแนะแนวและลักษณะของงานแนะแนวเพื่อให้ นักศึกษารู้จัก และขอรับบริการ รวมทั้งการกำหนดเวลาในการเปิดบริการให้กับนักศึกษา ควรเปิด บริการในเวลาที่นักศึกษาไม่มีการเรียนการสอนหรือไม่ได้ฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเวลา พักกลางวันหรือก่อนเข้าเรียน ด้วยเหตุที่นักศึกษาจะสามารถเข้าใช้บริการได้ ทั้งนี้กรรมการ แนะแนวควรผลิตเปลี่ยนเวลายกหน้าที่บริการแนะแนวแก่นักศึกษาในสำนักงานแนะแนว ในช่วง เวลาดังกล่าว

4. การติดตามและประเมินผล ตามแผนการดำเนินงานหรือโครงการแนะแนว เพื่อ ปรับปรุงงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

5. หากวิทยาลัยมีความพร้อมยิ่งขึ้น ควรปรับปรุงงานแนะแนวในบริการต่าง ๆ ที่ เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษาพยาบาลให้ครบในบริการหลักต่าง ๆ 5 บริการคือ บริการ รวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการ ติดตามผล และจัดทำแผนการแนะแนวสำหรับนักศึกษาพยาบาลประจำปี

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ในด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และเสนอแนวทางในการจัดบริการแนะแนว ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้คือ แบบสอบถาม ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ ข้อมูลทั่วไป สอบถาม ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลแบบประมาณค่า สอบถามความต้องการของนักศึกษาพยาบาล แบบประมาณค่า และสอบถามปลายเปิดปัญหาและความต้องการเพิ่มเติม ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบคงที่ของการตอบและความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ถามและผู้ตอบโดยวิธีการสอบซ้ำ

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนจำนวน 223 ฉบับ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 223 ฉบับ มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประมาณค่าเฉลี่ยประชากร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ด้าน พบว่าปัญหาด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทั้ง 3 ด้าน ปรากฏดังนี้

1.1 ด้านการเรียน พบว่าปัญหาที่จัดอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้คือ เนื้อหาวิชามากเกินไปไม่พอกับจำนวนชั่วโมงเรียน ตำราสำหรับค้นคว้าในห้องสมุดมีน้อย เนื้อหาวิชายาก ได้รับมอบหมายงานในวิชาเรียนมากปัญหาที่จัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ การประเมินผลภาคปฏิบัติมีอคติต่อผู้เรียน อุปกรณ์การเรียนและการสาธิตมีไม่เพียงพอ เอกสารประกอบการเรียนมีน้อย เนื้อหาวิชามีความซ้ำซ้อน เมื่อไม่เข้าใจในการเรียนไม่กล้าซักถามอาจารย์ สภาพแวดล้อมของห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน ขาดความร่วมมือและการช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษา โอกาสในการซักถามในชั้นเรียนมีน้อย กิจกรรมการเรียนไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน

นอกจากนี้ นักศึกษายังเพิ่มเติมปัญหาการเรียนไว้ว่า มีการเรียนนอกเวลามากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน เครื่องช่วยสอนอยู่ในสภาพชำรุด การเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ในที่จำกัด ทำให้รู้สึกอึดอัด

1.2 ด้านส่วนตัวและสังคม พบว่าปัญหาที่จัดอยู่ในระดับมาก คือขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนสวัสดิการต่าง ๆ ในหอพักที่เหมาะสม

ปัญหาที่จัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ ค่าใช้จ่ายในการเรียนและกิจกรรมนักศึกษามีมากเกินไป การไม่มีห้องพักเวรบาย-ดึก ทำให้พักผ่อนไม่เพียงพอ ขนาดของห้องพักไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ความรู้สึกต่อความสามารถในการเรียนของตนเอง ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนไม่เพียงพอ ขาดความมั่นใจในตนเอง มีความกลัวและวิตกกังวลอยู่เสมอ

ปัญหาที่จัดอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับดังนี้ วางตัวไม่ถูกเมื่อคบเพื่อนต่างเพศ สุขภาพไม่แข็งแรงเจ็บป่วยอยู่เสมอ ขาดเพื่อนสนิทที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัว มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในรุ่น มีโรคประจำตัว

นอกจากนี้นักศึกษายังเพิ่มเติมปัญหาส่วนตัวและสังคมไว้ว่า โทรศัพท์สาธารณะในวิทยาลัยมีจำนวนไม่เพียงพอในการใช้บริการกับนักศึกษา กฎระเบียบของหอพักบางอย่าง เช่น เวลาปิด-เปิดไฟในห้องพักทำให้ไม่สะดวก การแต่งชุดนักศึกษาออกนอกวิทยาลัยในวันหยุด ทำให้ไม่สะดวก ความสามัคคีรักใคร่ช่วยเหลือกันในกลุ่มนักศึกษามีน้อย ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีน้อย และมีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อน

1.3 ด้านอาชีพ พบว่าปัญหาที่จัดอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ต้องเสี่ยงต่อชีวิตของผู้อื่น ต้องเสี่ยงต่อการติดโรคจากผู้ป่วย ต้องทำงานหนักและเครียด ต้องทำงานแข่งกับเวลา ค่าตอบแทนในวิชาชีพค่อนข้างต่ำ ต้องมีความเสี่ยงละ อดทนอดกลั้นสูง

ปัญหาที่จัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ มีเวลาให้กับครอบครัวน้อย ความก้าวหน้าในอาชีพมีน้อย การปฏิบัติงานที่ต้องอยู่ภายใต้คำสั่งของแพทย์ ต้องปฏิบัติงานบางอย่างที่ไม่อยากทำ เช่น การทศกระโถน ต้องปฏิบัติงานสลับเปลี่ยนทั้งเวรเช้า-บ่าย-ดึก เป็นอาชีพที่มีเทคนิคการพยาบาลที่แตกต่างทำให้สับสน

นอกจากนี้ นักศึกษายังเพิ่มเติมปัญหาด้านอาชีพไว้ว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ต้องกลับไปปฏิบัติราชการเพื่อชดเชยทุนเป็นระยะเวลาเวลานานเกินไป จึงจะมีสิทธิในการสอบเรียนต่อได้และไม่ชอบในอาชีพ

2. ความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสายบุรี เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ด้าน พบว่าความต้องการระดับมากที่สุด คือ ความต้องการด้านอาชีพ ความต้องการด้านการเรียนและด้านส่วนตัวและสังคมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 3 ด้าน ปรากฏดังนี้

2.1 ด้านการเรียน พบว่าความต้องการที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ต้องการอุปกรณ์การเรียนและการสาธิตให้เพียงพอ

ความต้องการที่จัดอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ต้องการทราบข้อมูลการฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลและสถานอนามัยต้องการให้มีเอกสารประกอบการเรียน ต้องการให้สภาพการเรียนผ่อนคลายไม่เครียดเกินไป ต้องการให้มีตำราค้นคว้า ต้องการแนวทางในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ต้องการให้มีการสอนเสริมในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ ต้องการปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับเรื่องการเรียน ต้องการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของห้องเรียน เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน ต้องการให้มีการกิจกรรมการเรียนเพื่อส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือกันในนักศึกษา

นอกจากนี้นักศึกษายังเพิ่มเติมความต้องการด้านการเรียนไว้ว่า ต้องการมีเวลาพบทวนบทเรียนนอกเวลาเรียน ต้องการให้มีการสอนเสริมนอกเวลาในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ

ต้องการให้อาจารย์สอนช้าลง และมีเอกสารประกอบการเรียน ต้องการปรับปรุงเครื่องช่วยสอนให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี

2.2 ด้านส่วนตัวและสังคม พบว่าความต้องการด้านส่วนตัวและสังคม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ต้องการให้มีการปรับปรุงสวัสดิการที่พัก ต้องการให้มีการจัดหาทุนอุดหนุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ต้องการให้มีการบริการตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับนักศึกษาต้องการให้มีห้องพยาบาลในหอพัก ต้องการให้มีการจัดหาเงินเป็นทุนในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ต้องการให้มีการตรวจสุขภาพจิต อย่างน้อยปีละครั้ง ต้องการให้มีกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ ต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน ต้องการเพื่อนสนิทที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัว ต้องการทราบแนวคิดในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ต้องการให้มีการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว ความต้องการที่จัดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ต้องการให้มีการจัดหางานทำนอกเวลาสำหรับนักศึกษา ต้องการคำแนะนำการคบเพื่อนต่างเพศ

นอกจากนี้นักศึกษายังเพิ่มเติมความต้องการด้านส่วนตัวและสังคมไว้ว่า ต้องการให้มีโทรศัพท์สาธารณะเพิ่มในวิทยาลัย ต้องการแต่งชุดไปรเวทนอกนอกรั้ววิทยาลัยได้ในวันหยุด ต้องการให้เปิดไฟในห้องพักนักศึกษาได้ตลอดคืน ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมออกกำลังกายและกลุ่มสัมพันธ์ และต้องการความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มากขึ้น

2.3 ด้านอาชีพ พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับดังนี้ ต้องการสวัสดิการในวิชาชีพที่ดีกว่าเดิม ต้องการให้วิทยาลัยเปิดสอนในระดับต่อเนื่อง 2 ปี ต้องการแนวทางการฝึกฝนตนเองในอาชีพ ต้องการค่าตอบแทนในวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น ต้องการศึกษาต่อได้ทันทีหลังจากจบหลักสูตรในระดับ 2 ปี (ระดับต้น) ต้องการให้มีการส่งเสริมความรู้ทางคอมพิวเตอร์เพื่ออาชีพ ต้องการให้มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานในอาชีพ ต้องการทราบระเบียบการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการลาศึกษาต่อในสายอาชีพ ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการเป็นสมาชิกสภาการพยาบาล และผลประโยชน์ที่จะได้รับ ต้องการทราบข่าวสารวิทยาการใหม่ ๆ ของงานพยาบาล

นอกจากนี้นักศึกษายังเพิ่มเติมความต้องการด้านอาชีพไว้ว่า ต้องการลดระยะเวลาในการทำงานเพื่อชดเชยทุนในส่วนราชการ เจ้าของทุน เพื่อจะได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงได้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบข้อที่น่าสนใจ อันจะเป็นประโยชน์และแนวทางในการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายผลโดยแยกประเด็นดังต่อไปนี้

1. ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ จากการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมแล้ว นักศึกษามีปัญหา 3 ด้านคือ ด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และด้านอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา อารมย์สุข (2532, หน้า 93) ที่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปัญหาด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า

1.1 ปัญหาด้านการเรียน จะเห็นว่าปัญหาที่จัดอยู่ในระดับมากคือ เนื้อหาวิชาเรียนมากเกินไปพร้อมกับชั่วโมงเรียน ตำราสำหรับค้นคว้าในห้องสมุดมีน้อย เนื้อหาวิชายาก และได้รับมอบหมายงานในวิชาเรียนมาก ข้อค้นพบดังกล่าว อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาลต้องเกี่ยวข้องกับการสุกดิบในชีวิตมนุษย์โดยตรง จึงจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต้องศึกษาอย่างถ่องแท้ทั้งในห้องเรียนและค้นคว้าด้วยตนเอง จึงทำให้นักศึกษาเห็นว่า เนื้อหาวิชาเรียนมากเกินไป ไม่พอกับชั่วโมงเรียน และจากนโยบายการผลิตตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ที่ให้เพิ่มอัตราการผลิตบุคลากรทางการสาธารณสุข (กองงานวิทยาลัยพยาบาล, 2535) ทำให้มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นจากเดิม ชั้นปีละ 55-65 คน เป็นชั้นปีละ 100-120 คน ซึ่งย่อมเป็นผลกระหนาบในการจัดการเรียนการสอน และการจัดเตรียมตำราสำหรับค้นคว้าในห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจินต์ ยมศรีเดน (2536, หน้า 142) ที่พบว่านักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังเกตกองงานวิทยาลัยพยาบาล เห็นว่าหนังสือที่ต้องค้นคว้าและอ่านประกอบในห้องสมุดมีน้อยเกินไป จัดอยู่ในระดับมาก

1.2 ปัญหาด้านส่วนตัวและสังคมมีปัญหาสำคัญที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับดังนี้ คือ ค่าใช้จ่ายในการเรียนและกิจกรรมนักศึกษามีมากเกินไป อาจเนื่องจากวิทยาลัยจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในด้านกิจกรรมน้อย นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมมีความจำเป็นที่ต้องการให้กิจกรรมนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ จึงจำเป็นที่นักศึกษาจะต้องเก็บเงินในกลุ่มนักศึกษาเพิ่มเติม

รวมทั้งการใช้จ่ายในเอกสารการเรียนที่นักศึกษาเห็นว่ามีประโยชน์และน่าสนใจ ต้องการเก็บไว้ศึกษาด้วยตนเอง นอกเหนือจากเอกสารเรียนที่ผู้สอนมีไว้ให้ ปัญหาการไม่มีห้องพักเวรบาย-ดึก ทำให้พักผ่อนไม่เพียงพอ เป็นปัญหาของนักศึกษาในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการพักผ่อนในห้องพักรวมของนักศึกษาเองถูกรบกวนจากเพื่อนซึ่งไม่ได้ขึ้นปฏิบัติงานเวรบาย-ดึก หรือถูกรบกวนจากการเปิดไฟในห้องพัก แม้ว่าวิทยาลัยพยาบาลจะได้กำหนดเวลาปิดไฟในห้องพักเป็นเวลา 23.00 น. แต่นักศึกษาผู้ต้องขึ้นปฏิบัติงานในเวลา 24.00 น. ต้องรีบตื่นขึ้นเพื่อเตรียมตัวขึ้นฝึกปฏิบัติงาน การที่นักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาสามารถปรับตัวได้ เกิดความเคยชินในการที่จะพักผ่อนในห้องนอนของตนเองมากกว่าจะย้ายที่นอน ปัญหาขนาดห้องพักไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา นักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาคาดหวังว่า หอพักวิทยาลัยพยาบาลเปรียบเสมือนบ้านที่ 2 ของตนเอง จะต้องได้รับความสะดวกสบายเหมือนกับบ้านของตน ซึ่งตามความเป็นจริง วิทยาลัยพยาบาลมีความจำกัดในเรื่องบริเวณอาคารสถานที่ ที่ไม่สามารถขยายเพื่อความเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น จึงอาจทำให้นักศึกษามีปัญหาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินต์ ยมศรีเตน (2536, หน้า 137) ที่พบว่า ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัย มีปัญหาการไม่มีห้องพักเวรบาย-ดึก โดยเฉพาะทำให้ไม่สามารถพักผ่อนได้เพียงพอ ปัญหาความรู้สึกด้อยในความสามารถในการเรียนของตนเอง เป็นปัญหาในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการเรียนในวิชาพยาบาล มีความแตกต่างจากวิชาที่นักศึกษาเคยเรียน ในระดับมัธยมศึกษา ต้องใช้ทักษะความสามารถในการปฏิบัติต่อผู้ป่วยและต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลในทีมสุขภาพ ประกอบทั้งวัยและประสบการณ์ของนักศึกษายังน้อย จึงเกิดความรู้สึกด้อยในความสามารถในการเรียนของตนเอง ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะค่าครองชีพในปัจจุบันสูง ประกอบกับนักศึกษาเป็นช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่ต้องใช้จ่ายในการคบเพื่อน การแต่งตัว แม้ว่าทางรัฐบาลจะได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มสำหรับนักศึกษาในด้านอาหาร เครื่องแบบ และที่อยู่อาศัยแล้วก็ไม่เพียงพอ ปัญหาเรื่องขาดความมั่นใจในตนเอง และมีความกลัวและวิตกกังวลอยู่เสมอ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป

1.3 ปัญหาด้านอาชีพ จะเห็นว่านักศึกษาให้ความเห็นในอาชีพว่าเป็นปัญหาในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้คือ ต้องเสี่ยงต่อชีวิตผู้อื่น ต้องเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากผู้ป่วย ต้องทำงานหนัก เครียดและแข่งกับเวลา ค่าตอบแทนในอาชีพค่อนข้างต่ำและมีเวลาให้กับครอบครัวน้อย ข้อค้นพบนี้อาจเป็นไปได้ที่นักศึกษาเข้ามาเรียนพยาบาลโดยขาดข้อมูล จากโรงเรียนในระดับมัธยมที่ขาดการให้รายละเอียดของความรู้ในการประกอบอาชีพ หรือไม่เข้าใจในลักษณะอาชีพของพยาบาล หรือไม่มีความถนัด ไม่มีความรักในอาชีพ ที่ไม่สอดคล้องทฤษฎีของพาร์สัน (Parsons, 1905 อ้างถึงใน คมเพชร จัตรศุกกุล, 2529, หน้า 17) ผู้ได้ชื่อว่าเป็น "บิดาแห่งการแนะแนวอาชีพ" ที่กล่าวถึง การเลือกอาชีพไว้ 3 ประการ คือ

1. การรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองในด้านต่าง ๆ หมายถึง การเข้าใจในคุณสมบัติที่ตนเองมีอยู่ ไม่ว่าจะ เป็นความสนใจ ความสามารถ ความถนัด จุดเด่น ความต้องการ และกำลังทรัพย์

2. ความรู้เกี่ยวกับงานในอาชีพที่สนใจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ข้อดี-ข้อเสีย ของอาชีพ

3. การพิจารณาข้อมูลทั้งสองประการแล้วตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ

เมื่อดูจากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 1 เหตุผลของนักศึกษาที่เข้ามาเรียนวิชาชีพพยาบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.6 ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองเห็นสมควรให้เรียนและเมื่อคุณลักษณะทางการเรียน ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า พบว่านักศึกษาร้อยละ 45.3 เกือบครึ่งหนึ่งของทั้งหมด มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 1.50-2.00 ซึ่งเป็นผลการเรียนที่อยู่ในระดับพอใช้ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า อาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่จบแล้วสามารถทำงานเป็นข้าราชการได้ทันทีที่มีความมั่นคง และเป็นที่ยังทางสุขภาพให้แก่ครอบครัวได้ สำหรับอาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกร และค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 29.1 และ 19.3 สำหรับการศึกษาระดับสูงสุดของผู้ปกครองส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 76.2 อยู่ในระดับประถมศึกษา จึงเป็นไปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลเข้ามาสู่วิชาชีพพยาบาล เนื่องจากมีความมั่นใจในสวัสดิการทางด้านการประกอบอาชีพว่า ไม่ต้องดิ้นรนสมัครหางานเอง ประกอบกับเป็นงานของรัฐ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่านักศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ และลักษณะของวิชาชีพ ประกอบทั้งขาดความถนัด

และความรัก ความพอใจในวิชาชีพซึ่งไม่ได้รับการทบทวนพิจารณาดีพอ จึงมีความเห็นในอาชีพว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. ความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีเชียงใหม่ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการด้านอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปคือ ความต้องการด้านการเรียน และด้านส่วนตัว และสังคม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณี อารมย์สุข (2532, หน้า 94) ที่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และด้านสังคมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ความต้องการด้านการเรียน จะเห็นว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือต้องการอุปกรณ์การเรียน การสาธิตให้เพียงพอ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะในการเรียนฝึกปฏิบัติในวิชาชีพพยาบาล ก่อนที่นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย นักศึกษาจำเป็นต้องฝึกปฏิบัติในห้องสาธิตกับอุปกรณ์ หุ่นสาธิต และมีการสอบภาคปฏิบัติ เพื่อให้การเรียนภาคปฏิบัติการสาธิตนี้ผ่านไปด้วยดี นักศึกษาจำเป็นต้องฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง และหากอุปกรณ์การเรียนการสาธิตไม่เพียงพอ ก็ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเกิดทักษะในการปฏิบัติ สำหรับความต้องการในระดับมากนั้นได้แก่ ต้องการให้มีเอกสารประกอบการเรียน ต้องการทราบข้อมูลการฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลและสถานื่อนามัย ต้องการให้สภาพการเรียนผ่อนคลายไม่เครียดเกินไป ต้องการให้มีตำราค้นคว้า ต้องการศึกษาคูงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของห้องเรียน เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน ต้องการแนวทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ต้องการให้มีการสอนเสริมในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ ต้องการปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ ในความต้องการเหล่านี้ จะเป็นแนวทางการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาลได้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา เช่น จัดบริการสนเทศ ในด้านข้อมูลการฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลและสถานื่อนามัย แนวทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพ จัดบริการให้คำปรึกษา เพื่อสอดคล้องกับความต้องการปรึกษาด้านการเรียน ซึ่งในทางปฏิบัติอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำหน้าที่นี้ ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา หรืออาจารย์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาด้วยภาวะงานสอนที่มาก

2.2 ความต้องการด้านส่วนตัวและสังคม จะเห็นว่า นักศึกษามีความต้องการด้าน ส่วนตัวและสังคม อยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคือ ต้องการทราบเทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน ต้องการให้มีกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ ต้องการให้มีบริการให้คำปรึกษาส่วนตัว ต้องการมีเพื่อนสนิทที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทุกคน ต้องพักอาศัยอยู่ในหอพักของวิทยาลัย ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ซึ่งแตกต่างจากสภาพแวดล้อมเดิมของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยเพื่อนรุ่นเดียวกัน เพื่อนรุ่นพี่ อาจารย์ผู้ดูแลนักศึกษา กฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนสถานที่ต่าง ๆ ในหอพัก และยังคงเกี่ยวข้องกับบุคลากรทางสุขภาพ หรือแม่แต่ผู้ป่วยและญาติ ความต้องการรายข้อข้างต้น จึงเป็นสิ่งที่นักศึกษาเห็นว่ามีความประโยชน์ในการปรับตัวและส่งเสริมพัฒนาตนเอง จึงมีความต้องการให้มีการจัดเพื่อช่วยลดปัญหาการปรับตัวหรือช่วยส่งเสริมพัฒนาแก่นักศึกษาได้ สำหรับรายข้อที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสวัสดิการในหอพัก อาจเป็นเพราะจำนวนนักศึกษามีเพิ่มมากขึ้นจากเดิม ชั้นปีละ 55-65 คน เป็นชั้นปีละ 100-120 คน เป็นผลทำให้หอพักนักศึกษามีไม่เพียงพอ สวัสดิการในหอพักไม่เพียงพอ หรือแม่แต่การไม่มีห้องพยาบาลในหอพัก ซึ่งวิทยาลัยไม่ได้จัดเพราะเห็นว่าเมื่อเจ็บป่วยต้องพักรักษา นักศึกษาจะได้รับสวัสดิการจากโรงพยาบาลของรัฐ ให้การรักษาดูแลโดยไม่คิดมูลค่าอยู่แล้ว และการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ น้อย ๆ นักศึกษาสามารถนอนพักในห้องพักนักศึกษาได้ ซึ่งนักศึกษาอาจเห็นว่าไม่มีความสะดวกเพราะอาจได้รับการรบกวนจากเพื่อน ๆ ร่วมห้องได้ จึงมีความต้องการให้มีห้องพยาบาลในหอพัก สำหรับความต้องการให้มีการตรวจสุขภาพและตรวจสภาพจิตประจำปีนั้น อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่าลักษณะการเรียนในอาชีวศึกษา ต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตและความเจ็บป่วย อาจทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวลได้ ดังนั้นตัวนักศึกษาเอง แม้จะได้เรียนและปฏิบัติในด้านสุขภาพอยู่แล้ว สามารถที่จะดูแลสุขภาพกายและจิตของตนเองได้ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ สำหรับความต้องการให้มีการจัดหาทุนอุดหนุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่าทุนการศึกษาที่วิทยาลัยจัดให้นักศึกษาในแต่ละปีนั้น มีจำนวนทุนไม่มากนัก โอกาสที่นักศึกษาที่มีความประสงค์ขอรับทุน ได้รับทุนไม่ทั่วถึง และจำนวนเงินที่ได้รับในแต่ละทุนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอในการอุดหนุนการศึกษา จึงมีความต้องการให้วิทยาลัยจัดหาทุนเพิ่มเติม

2.3 ความต้องการด้านอาชีพ จะเห็นว่านักศึกษาที่มีความต้องการด้านอาชีพในทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการลาศึกษาต่อในสายอาชีพ ต้องการทราบระเบียบการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ต้องการทราบข่าวสารวิทยาการใหม่ ๆ ทางกายภาพ ต้องการให้มีการส่งเสริมความรู้ทางคอมพิวเตอร์เพื่ออาชีพ ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการเป็นสมาชิกสภาการพยาบาลและผลประโยชน์ที่จะได้รับ ต้องการศึกษาต่อทันทีหลังจากจบหลักสูตรในระดับ 2 ปี (ระดับต้น) ต้องการให้วิทยาลัยเปิดสอนในระดับต่อเนื่อง 2 ปี ต้องการสวัสดิการในวิชาชีพที่ดีกว่าเดิม ต้องการให้มีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับอาชีพ ความต้องการเหล่านี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่า การเรียนในวิชาชีพพยาบาลนั้นมีหลักประกันด้านอาชีพ กล่าวคือ หลังสำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการและได้รับเงินเดือนตามอัตราทันที ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเลือกเข้ามาเรียนในวิชาชีพพยาบาล และเมื่อขณะเรียนหรือเมื่อใกล้สำเร็จการศึกษา ความต้องการที่นอกเหนือไปจากการที่จะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการและได้รับเงินเดือนตามอัตราทันที เป็นสิ่งที่ได้รับการสนองตอบ ทำให้นักศึกษามีความต้องการในขั้นอื่นต่อไป ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น ของมาสโลว์ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ชั้น คือ ความต้องการทางด้านสรีระ ความต้องการด้านความปลอดภัยหรือสวัสดิการ ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ความต้องการที่จะรู้สึกตนเองมีค่า และความต้องการได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาศักยภาพของตน (สุรางค์ ใคว์ตระกูล, 2537, หน้า 116-117) จึงทำให้นักศึกษามีความต้องการในรายข้อ ความต้องการด้านอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสมัย หาญสมบัติ (2530) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ในสภวิทยาลัยล้านนา มีความต้องการให้จัดและสนับสนุนบริการแนะแนวอาชีพทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับสูง และนวลจันทร์ มาตยภูธร (2532) ที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเขตภาคเหนือ ต้องการให้มีบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นอันดับแรก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. จากการศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระบรมราชชนนีสืบเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและความต้องการเพียง 3 ด้านเท่านั้น ซึ่งอาจจะได้คำตอบไม่ครอบคลุม ควรมีการศึกษาถึงด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านที่พักอาศัย ด้านสวัสดิการ ด้านสุขภาพ ด้านโภชนาการ ด้านกิจกรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็น และความต้องการของผู้บริหาร อาจารย์ ต่อการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพยาบาล
3. ควรทำการวิจัยสร้างแบบวัดความถนัดทางวิชาชีพพยาบาล สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพ
4. ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- กนกทิพย์ พัฒนาพิภพพันธ์. (2536). สถิติอ้างอิงเพื่อการวิจัยทางการศึกษา. ภาควิชาประเมินผล และวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กองงานวิทยาลัยพยาบาล. (2535). ประมวลรายวิชาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.
- คมเพชร จัตรศุกกุล. (2529). การแนะนำเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- คณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่. (2539). คู่มือนักศึกษาพยาบาล. (เอกสารอัดสำเนา). วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่.
- จำเนียร ช่างชาติ. (2517). เทคนิคการแนะนำ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพธาราม. (2527). พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์.
- ชูเกียรติ เต็งไทรสรณ์. (2532). ปัญหาและความต้องการบริการแนะนำของนักศึกษา วิทยาเขตเกษตรในภาคเหนือ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ทองเวียน อมรัชกุลและคนอื่น ๆ. (2528). หลักการแนะนำเบื้องต้น. พิษณุโลก : โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, พิษณุโลก.
- นวลจันทร์ มาตยภูธร. (2532). ความต้องการบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ประสาร ทิพย์ธารา. (ม.ป.ป.). การแนะนำเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปราณี เกกิงพล. (2515). การแนะนำและการให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พนม ลิมอารีย์. (2533). การแนะนำเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พยอม วิงศ์สารศรี (2526). หลักการแนะนำ. ภาควิชาจิตวิทยาการแนะนำ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

- พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528). การแนะแนวเบื้องต้น. ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พิสมัย หาญสมบัติ. (2530). ความต้องการของนักศึกษาและความคิดเห็นของผู้บริหารต่อบริการ บริการแนะแนวอาชีพในสภามหาวิทยาลัยล้านนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วรรณดี อารมย์สุข. (2532). ปัญหาและความต้องการเพื่อการจัดบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- วีระวัฒน์ พูลทวี. การบริหารและการจัดการแนะแนวในโรงเรียน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- วัชรีย์ ทวีชัย. (2531). การแนะแนวในโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- วัชรีย์ ธวัชคำ. (2524). จิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.
- วัฒนา พิชราวนิช (2523). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- รัตนา หิรัญศรี. (2528). การแนะแนวในโรงเรียน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมเจตน์ อภิมนทร์รักษา. (2520). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สถิตย์ วงศ์สุวรรณค์. (2523). จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- _____. (2531). จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- สารภี ภาณุวัฒน์. (2524). การศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาคณะวิศวกรรม เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุโข มีอินทร์เกิด. (2528). การแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน. กรุงเทพฯ: ทิพย์อักษร.
- สุจินต์ ยมศรีเคน. (2536). ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงาน วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2535. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

- สุชา จันทน์เอม. (2527). จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ:ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวีรัตน์ บุระวัฒนะ. (2526). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรางค์ ด้วงตระกูล. (2537). จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ จันทน์เอม. (2528). เทคนิคการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- อรพรรณ ลีอนุวัชชัย. (2522). ความต้องการทางด้านบริการแนะแนวของนักศึกษาพยาบาลใน
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อุษณีย์ เย็นสบาย. (2533). จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Miller, Carroll H. (1971). *Foundation of Guidance*. New York: Harper and Row
Publishers.
- Good, Carter V. (1945). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw-Hill
Book Co.
- Roeber, Edward. (1968). *Interpreting Guidance Programs to School
Personnel*. New York: Houghton.
- Norberg, Robert B. (1968). *Guidance: a Systemetic Introduction*. New York:
Random House.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม มีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม์ จันทน์หอม
ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. อาจารย์สุรทิน จันทร์มะโน
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
3. อาจารย์ศุภลักษณ์ ดอกดวง
โรงเรียนวัดโนนทัยพำย์ เชียงใหม่
4. อาจารย์นงลักษณ์ เขียนงาม
โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. อาจารย์ประทุม มงคลวรารม
โรงเรียนสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University